

DRAUGAS

PERIODICALS
December 28,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 28, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12/27/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 •
WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 250
Kaina 50 c.

Kardinolas priminė politikams jų priedermę tarnauti

Vilnius, gruodžio 27 d. (BNS) — Naujausiam žurnalo „Seimo kronika“ numeryje skelbiamas vieno iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchų, kardinolo Audrio Juozo Backio autorinis straipsnis, kuriame politikai raginami pasirinkti, ko jie atėjo — valdyti ar tarnauti.

„Ko atejau — tik valdyti ar tarnauti, reikalauju iš kitų ar pats aukotis, rūpintis asmeniniais bei siauro rato įtakinių ir turtingųjų, ar visos visuomenės interesais?“, tai klausimas, į kurį, kaip teigia savo straipsnyje „Valdyti ar tarnauti?“ A. J. Backis, turi atsakyti kiekvienas politikas. Savo ruožtu kardinolas primena, jog popiežius Jonas Paulius II ragina politinę valdžią grįžti „tarnavimo dvasiai“. „Atmetus tarnavimą, neišvengiamai pradeda dominuoti savanaudiškumas, vedantis į teisingumo pažeidimus, visuomenės susiskaldymą bei harmoningo jos brendimo apsunkinimą“, teigia kardinolas.

„Politika gali ir turi būti

morali, nors tai galbūt skamba ir utopiškai. Nusizengdama morales dėsniams, ji tampa destruktvyvia veikla, ne kuriančia, o griauančia valstybę, skaudžiai žeidžiančia ir apsunkinančia jos piliečių gyvenimą“, pažymi A. J. Backis.

„Politikų klaidos — skaudžios, o jų vaisiai atsiliepia ne vienoje kartoje“, įspėja jis. Seimo ir vyraujančios Lietuvoje Katalikų Bažnyčios santykiuose kurį laiką buvo juntama įtampa dėl valdančiosios daugumos atstovų ketinimų panaikinti nuostatą dėl dvasininkų ir vienuolių draudimo valstybės lešomis socialinei pensijai gauti.

Šis projektas buvo atmestas Katalikų Bažnyčiai priminus apie iki šiol negrąžintą sovietiniais metais nacionalizuotą bažnytinį turtą ir prieštaravimus projektui pareiškus vyriausybei.

Bažnyčios hierarchai taip pat pareiškė susirūpinimą dėl pavasarį Seimo priimto sprendimo legalizuoti Lietuvoje azartinius lošimus.

Europos politikai agituoja už Baltijos valstybių pakvietimą į NATO

Vilnius, gruodžio 27 d. (BNS) — Dvidešimt įtakingų Europos politikų ragina JAV Senatą pritarti penkių kandidatų, tarp jų — ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos, pakvietimui į NATO per kitamet lapkritį Prahoje įvyksiantį NATO vadovų susitikimą.

JAV Kongreso aukštųjų rūmų — Senato — daugumos vadovui Tom Daschle gruodį išsiųstas laiškas, kurio sumanytojas — Vokietijos parlamento narys, vienas valdančiosios Socialdemokratų partijos (SPD) vadovų, NATO Parlamentinės Asamblėjos viceprezidentas Markus Meckel.

„Mes palaikome toliausiai pažengusių kandidatų pakvietimą derybų dėl narystės per 2002 metų viršūnių susitikimą. Slovėnija, Slovakija, Estija, Latvija ir Lietuva iki 2002 metų atitiks (narystės — BNS) reikalavimus“, sakoma Europos NATO valstybių politikų laiške. Dokumente pažymima, kad šios penkios kandidatės dėl pastovios demokratijos ir laisvosios rinkos ekonomikos valstybės, įgyvendinusios ginkluotųjų pajėgų civilinę kontrolę, padariusios reikšmingų investicijų į gynybos biudžetą bei kariuomenių modernizavimą.

Anot laiško, šios kandidatės dalyvavo tarptautinėse taikos palaikymo operacijose ir pademonstravo savo gebėjimą veikti su sąjungininkų pajėgomis pagal NATO reikalavimus.

Žinome, kad esama daug abejonių, ar Baltijos valstybių priėmimo į NATO idėja neturėtų būti atidėta ar atmesta dėl Rusijos pasipriešinimo. Tačiau mes įsitikinę, kad Baltijos valstybių prisijungimas prie Europos Sąjungos ir NATO užtikrins ilgalaikį pastovumą Rusijos vakariniame pasienyje“, rašo Europos politikai.

Jų teigimu, Rusijos prezidento Vladimir Putin pastaraisiais mėnesiais susilpnėjęs kritika NATO plėtrai yra

„padrąsinantis ženklas“, jog jis nori sukurti naują pagrindą NATO ir Rusijos santykiams.

* Politikai svarsto galimybę Užsienio reikalų ministerijoje įsteigti dar vieną viceministro etatą. Naujos pareigos gali būti suteiktos praėjusią savaitę generaliniu inspektoriumi Užsienio reikalų ministerijoje pradėjusiam dirbti Justui Vincui Paleckiiui. Tokios žinios nepaaiškino nei užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, nei Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirklilas. (LR, Elta)

* Lietuva šių metų rugpjūtį nusprendė iš nedidelės Pietų Amerikos valstybės Venesuelos savo ambasadą perkelti į tuo metu ekonomiškai pastovia valstybe atrodžiusią Argentiją. Argentinoje gyvena apie 10,000 ieseivių iš Lietuvos. Ėmus šį sprendimą įgyvendinti, paaiškėjo, kad Argentinos ekonomikos stiprumas tebuvo mitas, tad dabar užsimerinama apie galimybę šią ambasadą kraustyti į Braziliją. (LŽ, Elta)

* Vyriausybei ir susivienijimui „Mažeikių nafta“ iki šių metų pabaigos tikriausiai nepavyks pasirašyti vadinamojo veiksmų plano, kurio derinimas vėluoja jau metus ir dėl kurio nebuvimo „Mažeikių nafta“ šiemet du mėnesius nemokėjo vyriausybei palūkanų už jos suteiktas 1,15 mlrd. litų paskolas. Vis dėlto šalys tikisi dokumentą pasirašyti sausio pradžioje. Jei to padaryti nepavyktų, naftos susivienijimas žada sausio pabaigoje vėl nemokėti maždaug 10 mln. litų palūkanų ir šią sumą užskaityti kaip kompensaciją už nuostolius, patiriamus dėl vyriausybės neįvykdymo „Mažeikių nafta“ dėl to jau yra pateikusi vyriausybei 35 mln. litų vertės pretenzijų už 2001 metus. (BNS)

Antrąjį Kaledų dieną sostinės Katedros aikštėje buvo vaidinamas miuziklas „Vilniaus legendos“. Šiame projekte dalyvavo Aplinkos teatras „Miraklis“, žinomi aktoriai ir dainininkai bei roko grupė „Skyte“. Valandos trukmės libretą Vilniaus istorijos motyvais miuziklui parašė poetas Liudvikas Jakimavičius, muziką sukūrė „Skytes“ vadovas Rokas Radzevičius. Miuziklo autoriai į vieną kūrinį sujungė legendą apie kunigaikštį Gedimą ir Vilniaus įkūrimą, mitą apie sostinės požemiuose gyvenančią slobiną, kuris esą maitindavosi tik jaunuomis mergelėmis, pasakojimą apie Barbaros Radvilaitės ir Žygimanto Augusto meilę. Pacių atlikėjų scenoje nebuvo matyti — juos pakeitė žmonių valdomos 4-5 metrų aukščio lėlos. Kai kuriuos miuziklo epizodus lydejo įspūdingi šviesos ir ugnies efektai.

Gediminas Žilinskis/Elta nuotr.

Tėvynėje pasitęgė algios

* Dėl blogų oro sąlygų „Mažeikių naftos“ valdomame Būtingės naftos terminale nepavyksta užbaigti visapusiškos terminalo plūduri patikros bei prityvinti naujos povandeninės žarnos ir atnaujinti naftos krovos darbų. Po lapkričio pabaigoje įvykusios avarijos, per kurią į jūrą išsiliejo 59 tonos naftos, tikrinama plūduri būkle, jo tvirtinimas prie dugno inkarais, montuojama nauja povandeninė žarna vietoje trūkusių senosios. Naujoji žarna turi du apsauginius sluoksnius, kurie saugos aplinką nuo vidinio ar išorinio žarnos trūkimo ir naftos išsiliejimo. (BNS)

* „Negaliu suprasti, kodėl ūkio subjektas, kuris naudoja mūsų šalies teritorinius vandenims ir valstybinių institucijų aptarnavimu, ne tik už tai nemoka, bet net pats iš to pelnosi“, sakė Klaipėdos uosto direktijos generalinis direktorius Kęstutis Bartkevičius, turėdamas galvoje „Mažeikių naftą“. K. Bartkevičius siekia, kad imonė mokėtų už visas teikiamas paslaugas. (R, Elta)

* Grįžusiems ir tėvynę SSRS deportuotiems asmenims bei jų palikuonims bus kompensuojamos persikėlimo, lietuvių kalbos kursų bei profesinio mokymo ir perkvalifikavimo išlaidos ir skirta vienkartinė išmoka. Grįžę asmenys dėl išmokų turi kreiptis ne vėliau kaip per 12 mėnesių po grįžimo. (Elta)

* 1999 metais Kauno apskrityje pastatyti 767, Vilniaus — 2,190 butų, o 2000-aisiais — 631 butas Kauno apskrityje ir 2,614 — Vilniaus. Didžioji jų dalis statoma apskričių centruose, dideliuose miestuose, o ne miesteliuose ir gyvenvietėse. Visoje Lietuvoje pernai pastatyti 4,463 butai. (KD, Elta)

* Aukšti valstybės tarnautojai nesidžiaugia atlyginimų reforma. Aukštas pareigas užimantys valstybės tarnautojai šiuos Naujuosius metus sutiks ne itin šventiškai nusiteikę. Šiemet jiems nebus išmokėtos metų premijos. Be to, išaušus pirmajai kitų metų dienai, šimtams pareigūnų sumažės tarnybiniai atlyginimai. Liepos mėnesį jie su mažes dar daugiau. Tai — dar spalį pradėtos tarnautojų algų reformos, įteisintos Valstybės tarnybos įstatymu, padarinys.

* Kodėl Kaune gyventojų skaičius sumažėjo kur kas smarkiau nei vidutiniškai Lietuvoje? Dauguma žmonių neabejoja, kad kalta migracija. Tik jos kryptys įvardijamos skirtingai — užsienis, sodai, Vilnius. Vieni mėgina išgyventi su labai mažomis pajamomis, todėl keliai į sodus, kur pigesnis būstas ir jo išlaikymas. Kiti, nenorintieji taikstytis su skurdžiu gyvenimu Kaune, ieško laimės užsienyje ar bent jau didesnes perspektyvas žadančioje sostinėje. (KD, Elta)

* Utenos regiono plėtros taryba pripažino, kad šiam regionui reikia turėti savo nuolatinį atstovą Europos Sąjungos sostinėje vadinamame Briuselyje, kur savo atstovą turi tik Kauno apskritis.

* Dažniausia Kauno benamių suėjimo vieta — organizacijos, nemokamai maitinančios skurstančiuosius. „Caritas“ sriubų valgykloje kasdien valgo apie tūkstantis žmonių. Virėjos sakė, kad daugiausia prašančiųjų viralo būna pirmadieniais — per savaitgalį vargetos išalksta, mat tada niekur negauna velnių pavalgyti. Samariečių bendrijoje užsiregistravę apie 200 benamių. Čia jie dėl kartus per savaitę gauna po kepalą duonos. (KD, Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Kabulas. Afganistano naujasis vadas Hamid Karzai ketina prašyti JAV nutraukti antskrydžius rytinėje provincijoje, kur buvo bombarduota į jo inauguracijos iškilmes vykusių svečių vilkštine. Liudininkai pasakojo, kad per antskrydį žuvo apie 60 žmonių. Vietos žmonės teigia, kad vilkštine keliausius žmonių priesai galejo perduoti informaciją apie jos buvimą vietą Pentagonui ir taip išprovokuoti antskrydį. JAV pareigūnai tvirtino, kad iš vilkštines į JAV lėktuvus prieš pat bombardavimą buvo pradėta šaudyti ir kad su ja keliavo Talibano bei Osama bin Laden tinklo „al-Qaeda“ vadai.

Vašingtonas. JAV kariuomenė ketina perkelti dalį Afganistane suimtų Talibano ir „al-Qaeda“ belaisvių į Kubos Guantanamo įlankoje esančią Amerikos laivyno bazę, pranešė NBC News. Remdamasi neįvardytais JAV gynybos atstovais, televizija pranešė, kad Guantanamo įlankoje jau rengiamasi atidaryti kalinių stoikvyklą, kurioje turėtų būti kalinami tie belaisviai, kurie reikalingi JAV. Dalis Afganistane ir nelaisvę paimtų Talibano ir „al-Qaeda“ kovotojų šiuo metu yra laikomi JAV desanto puolimo laive „USS Peleliu“, kuris plaukioja Arabijos jūroje, taip pat JAV jūrų pėstininkų bazėje Afganistano Kandaharo miesto tarptautiniame oro uoste. 1898 metais, Amerikos ir Ispanijos karo metu, JAV pajėgos užėmė Guantanamo įlanką, o vėliau nuomojosi šį objektą pagal 1903 ir 1934 metais pasirašytas sutartis su Kuba.

Dubai. Osama bin Laden ketvirtadienį sugrįžo į pasaulio televizijos ekranus, sukeldamas naują Vašingtono pykčio protrūkį ir primindamas rugsejo 11-osios įvykius. Tačiau sprendžiant pagal reportazą, kurį parodė Kataro televizija „al-Jazeera“, kažkada neįgalinumo auros gaubiamas O. bin Laden dabar tėra tik ankstesnio savimi pasitikinčio kovotojo šešelis. Po jo akimis matosi juodi ratilai, o išvaizda nebebuvo tokia nepriekaištinga, kaip anksčiau. Greta pasidėjęs Kalšnikovo automatai O. bin Laden nebeprasino naujais išpuoliais prieš Vakarų valstybes, tačiau jo kaltinimo „nuožmiu kryžiaus žygiu prieš islamą“ ir liaupsiu terorizmui pakako, kad Baltieji rūmai tuojau pat griežtai atmestų islamistų kovotojų pastabas. „Mūsų terorizmas prieš JAV yra palaiminamų, jo tikslas — atremti engėją, kad Amerika liautųsi remti Izraelį“, sakė O. bin Laden. Iš kai kurių detalių galima spręsti, kad įrašas buvo padarytas maždaug gruodžio 7 d., praėjus maždaug 2 mėnesiams po to, kai JAV pradėjo karą prieš Afganistaną.

Kabulas. Osama bin Laden slapstosi Pakistane ir yra globojamas radikalaus islamo vado, padėjusio įkurti fundamentalistinį Talibano režimą, pasekėjų, ketvirtadienį pranešė Afganistano gynybos ministerijos atstovas spaudai. „O. bin Laden ir jo vyrų cia (Afganistane) nebėra“, sakė jis.

Vašingtonas. Europos teisėsaugos pareigūnai turi įrodymų, kad Richard Reid, kuris, itariama, „American Airlines“ lėktuve norėjo susprogdinti batuose pasleptus sprogmenis, mokesi Afganistane su Zacarij Moussaoui — rugsejo 11-osios teroro bylos kaltinamuoju, pranešė ABC News. R. Reid ir Z. Moussaoui 2000 m. pabaigoje kelis mėnesius praleido toje pačioje „al-Qaeda“ stovykloje Afganistane, kur mokesi sprogdinti. 28 metų R. Reid praėjusį šeštadienį pateikęs Didžiosios Britanijos pasą, kuris prieš 3 savaites buvo išduotas Belgijoje. Paryžiuje įlipo į „American Airlines“ lėktuvą. Į Miami, FL, skridusiam lėktuve jis mėgino padėti batuose pasleptus sprogmenis, bet tai pastebėjo stiuardės. Kiti keleiviai bei igulos nariai jį sulaukė.

Muzafarabad, Pakistanas. JAV įtraukus į teroristinių organizacijų sąrašą dvi Pakistanas įsikūrusias musulmonų ekstremistų grupes, viena jų ketvirtadienį pagrasino tęsti savo jihad'ą (šventąjį karą), kad būtų išvaduotas Indijos valdomas Kaschmyras. „Mes pradėjome savo jihad'ą Dievo nurodymu ir jį tęsime“, pareiškė grupuotės „Lashkar-e-Taiba“ atstovas spaudai Aftab Husain. „Lashkar-e-Taiba“ yra viena dviejų grupių, kurias Deli kaltino organizavus gruodžio 13 d. įvykdytą Indijos parlamento antpuolį, kurio metu žuvo 14 žmonių, 5 iš jų — užpuolikai.

Islamabadas. Pakistanas ketvirtadienį paskelbė, kad gali visais įmanomais būdais atsiliegti Indijai už šių valstybių tarpusavio ginco skatinimą, tačiau nurodė, kad branduolinis karas yra „neįsivaizduojamas“. „Esu įsitikinęs, kad Indija ir Pakistanas yra atsakingos valstybės. Nemanau, kad kas nors gali rimtai net pagalvoti apie branduolinį karą. Tai ginklai, kurie yra atgrasinimo priemonė ir nieko daugiau“, sakė Pakistano kariuomenės atstovas spaudai.

Deli. Indija, kaltindama Pakistaną delsimu imtis griežtų priemonių prieš radikalius kovotojus, ketvirtadienį paskelbė apie naujas sankcijas Islamabadui, tačiau pareiškė, jog nėra jokio pagrindo bogštai dėl gresiančio karo tarp dviejų branduolinių ginklų turinčių kaimyninių valstybių. Ministrų kabineto saugumo komitetas nusprendė perpus sumažinti Indijos diplomatinę misiją Pakistanas bei Islamabado misiją Deli, apriboti Pakistano diplomatų judėjimo laisvę ir nuo 2002 m. sausio 1 d. uždrausti Pakistano tarptautinių oro linijų skrydžius Indijos oro erdve.

Karaliaučius. Maždaug 1,000 užsienio žvalgybos lėktuvų skrydžių prie Rusijos sienos Karaliaučiaus srityje užregistravo Baltijos laivyno priešlėktuvinės gynybos priemonės 2001 metais. „NATO lėktuvų skrydžių prie pat mūsų oro sienų nemažėja. Žvalgybos lėktuvų atskrenda daugiau nei anksčiau. Praskrenda jie daugiau kaip 300 km nuo uotoliu, o „Tornado“ arba „F-16“ tipo kovos lėktuvai iš tikrųjų priartėja prie pat pažeidimo ribos“, sakė kariuomenės pareigūnas.

KALENDORIUS

Seulas. Stalinistinė Šiaurės Korėja, pasizyminti grubiais žmogaus teisių pažeidimais, nuo sausio 1 d. paskelbė amnestiją, kuri yra pirmas tokio pobūdžio kalinių paleidimas į laisvę nuo 1978 metų.

Gruodžio 28 d.: Agapė, Ema, Kamilė, Kantvilas, Rimas, Teofilė, Vyga.

Gruodžio 29 d.: Šv. Tomas Becket, Gaja, Gedgantas, Gentvainas, Melanija, Naudutė, Silvestras, Teofilė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

MIRĖ LEGENDINIS SPORTININKAS IR TRENERIS ANTHONY JUŠKA

Nedaug jau yra likę senosios kartos sportininkų ar sporto veikėjų; jų dauguma jau anksčiau išskeliavo amžinyben.

Lapkričio 30 d. mirė vienas iš paskutiniųjų — Anthony („Tony“) Juška. „Chicago Tribune“ dienraštis ilgą laiką rašė apie jį kaip apie legendinį trenerį. Jis mirė sulaukęs 85 m. amžiaus.

Pats Juška sporto pasaulyje pagarsėjo 1934-aisiais, kuomet jis žaidė pirmosios Čikagos viešųjų ir katalikiškųjų mokyklų amerikietiškojo futbolo tarpusavio varžybose Soldiers Field aikštėje. Stebint 50,000 žiūrovų miniai, mišikis tada buvo išrinktas „naudingiausiu“ šių rungtynių futbolininku. Po kelių dešimtmečių „naudingiausio“ žaidėjo trofėjų šio titulo laimėtojai buvo pavadinti „Anthony M. Juška“ vardu.

Gavęs sporto stipendiją iš Purdue universiteto, Juška ten žaidė ir studijavo. Kiek vėliau, kuomet ruošėsi magistro laipsniui, tame universitete jis treniravo šio univer-

siteto pirmamečių studentų futbolo komandą. Baigęs mokslą, tuoj pat buvo paimtas į JAV kariuomenę ir II pasaulinio karo metu joje turėjo leitenanto laipsnį.

Pažymėtina, kad Juškos trenerio karjera tęsėsi daugelį dešimtmečių ir apėmė ne vien tik futbolą, bet ir golfą, imtynes bei krepšinį. Jo treniruojamos rinktinės iškovojo 14 titulų ir laimėjo arti 300 rungtynių dvejeose Peorijos, o taip pat ir Lyons bei La Grange miestelių gimnazijose.

Nuo 1965 iki 1979 m. jo išėjimo į pensiją, Juška buvo sporto direktoriumi Evergreen Parko gimnazijoje („High School“). Juška buvo išrinktas į Illinois gimnazijų futbolo trenerių — „Hall of Fame“, pažymint jo didelius nuopelnus sporto srityje. Jis užaugino sūnų Jerry, kuris taip pat nemažai pasireiškė sporto aikštėse. Anthony Juška, dienraštyje pristatytas kaip lietuvių imigrantų sūnus, buvo palaidotas ketvirtadienį, gruodžio 6 d., Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

E. Šulaitis

PASAULIO UNIVERSALIOSIOS KOVOS ČEMPIONATE

Pasaulio universaliosios kovos (UNIFIGHT) čempionate Lietuvos sportininkai iškovojo tris sidabro ir vieną bronzos medalių.

Sidabro apdovanojimus lietuvai šiose varžybose iškovojo Janas Kačėnovskis, Olenas Pšednejus ir Rokas Stambrauskas, o Markas Saiko pelnė bronzos medalių. Kol kas tai yra geriausias Lietuvos sportininkų pasiekimas per visą šios sporto šakos istoriją.

Universaliosios kovos planetos pirmenybėse, kurios vyko Rusijos Samaros mieste, iki pusiaubaigmių buvo kovojama trimis ratais (sportininkas, laimėjęs daugiau ratų, tapdavo kovos nugalėtoju). Nuo pusiaubaigmių kovos vyko penkiais ratais. Tačiau tiek pradinėje etape, tiek pusiaubaigmių pirmąjį ratą sudarė vadinamasis kiličių ruožas, kurį įveikus, sportininkas įgydavo teisę kovoti ringe.

Kaip ir buvo tikėtasi, varžybose dominavo šeiminkai: Rusijos atstovai, kurie pelnė net 7 aukso medalius, po vieną sidabro ir bronzos. Antri liko ukrainiečiai, o trečiąją vietą neoficialioje komandinėje įskaitoje iškovojo lietuviai.

Iš viso pirmenybėse dalyvavo sportininkai iš 21 šalies.

Varžybos vyko pagal UNIFIGHT federacijoje patvirtintas taisykles, kuriose numatyta, jog kovojama rankų bei kojų smūgiais bei įvairių imtynių veiksmams. Tačiau prieš tai privaloma įveikti gana sudėtingą kiličių ruožą bei reikėdavo mokėti taikliai metyti peilį į taikinį ir šaudyti.

Tai buvo antrasis universaliosios kovos planetos čempionatas, pirmasis taip pat vyko Rusijoje, Orienburgo mieste, tačiau tuomet lietuviai pasirodė daug kukliau.

Trečiasis šios sporto šakos pasaulio čempionatas vyks kitų metų gruodį Sankt Peterburge, Rusijoje.

BNS

* Lietuvos futbolo rinktinės vyriausiasis treneris Benjaminas Zelkevičius grįžta į Karaliaučiaus klubą „Baltika“. Oficialiai B. Zelkevičius vadinsis konsultantu, bet turės visus trenerio įgaliojimus. Treneris savo norą padirbėti kaimynų komandoje pagrindė tuo, kad kitais metais rinktinė turės nedaug varžybų.

(R. Elta)

Š.m. gruodžio 21 d. Vilniuje, Nacionalinėje filharmonijoje surengtame geriausiųjų 2001 m. Lietuvos sportininkų pagerbime, dviratininkei Rasai Polikevičiūtei tradicine Lietuvos tautinio olimpinio komiteto dovaną — Stanislovo Kuzmos skulptūrą „Šaulį“ įteikia LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas. Elta nuotrauka.

APDOVANOTI GERIAUSIEJI METŲ SPORTININKAI

Penktadienį, gruodžio 21 d. Vilniuje, Nacionalinėje filharmonijoje, surengtame geriausiųjų 2001 metų Lietuvos sportininkų pagerbimo vakare Metų laureatė išrinkta pasaulio dviračių plento lenktynių čempionė Rasai Polikevičiūtei įteiktas tradicinio Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) apdovanojimas — Stanislovo Kuzmos skulptūra „Šaulys“, o už pergale „Lietuvos ryto“ dienraščio ir LTOK rengiamuose geriausiųjų sportininkų rinkimuose jai atiteko naujas automobilis „Rover-45“. Sportininkės treneris Valerijus Konovalovas apdovanotas kiek anksčiau jam paskirtu aukščiausiuoju LTOK apdovanojimu — Garbės ženklu, jam taip pat įteiktas specialus LTOK apdovanojimas.

V. BIČIULAITIS — GERIAUSIAS LIETUVOS BOKSININKAS

Geriausiu 2001 metų Lietuvos boksinių šalių bokso federacija išrinko kaunietį Vidą Bičiulaitį.

30-metis boksinių, kurį treniruoja Vilius Buika, šiemet dvikartą kartą tapo Lietuvos čempionu, o pasaulio pirmenybėse Belfasto (Šiaurės Airija) pateko į ketvirtfinalį.

Antrąją ir trečiąją vietas rinkimuose užėmė taip pat kauniečiai — atitinkamai Daugirdas Šemiotas ir Marius Narkevičius. Toliau išsiriavo Ivanas Stapovičius, Jaroslavas Jakšto, Miroslovas Krepštilis, Darius Jasevičius (visi keturi — Vilnius), Nerijus Valčiukas (Kėdainiai), Ricardas Baika (Kauno r.) ir Andrejus Laušas (Vilnius).

Geriausiu treneriu tapo V. Buika. Antras liko vilnietis Vladimiras Bajėvas, trečias — kėdainietis Vilmantas Bobinas.

Elta

ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS ŽAIS ČIKAGOJE

Clevelando „Cavaliers“ krepšinio komandos žaidėjas Žydrūnas Ilgauskas, gruodžio pradžioje vėl pradėjęs rungtyniauti šioje komandoje, šį šeštadienį atvyksta į Čikagą. Jo atstovaujama ekipa tą dieną (gruodžio 29-ąją) 7:30 val. vak. žais „United Center“ pastate prieš „Chicago Bulls“.

Šie abu klubai varžosi toje pačioje NBA lygos grupėje — Rytų konferencijos Vidurinėje divizione. Clevelando komanda dabar stovi 6-oje vietoje (11 pergalių, 16 pralaimėjimų), o čikagiečiai — 8-oje (paskutinėje) vietoje (4-21).

Neseniai šie klubai rungtyniavo Clēvelande ir ten Il-

gausko atstovaujama komanda laimėjo 19 taškų skirtumu. Tikimasi, kad ir Čikagoje pergalę pelnys „Cavaliers“ atstovai.

Butų gera, kad į šias rungtynes gausiai atsilankytų Čikagos lietuviai ir padrasintų šį pasižymėjusį lietuvių krepšininką.

Beje po sužeidimo ir operacijos į aikštelę vėl grįžęs Ilgauskas spėjo sužaisti 10 rungtynių. Nors rungtyniaudamas labai ribotą minučių skaičių (vidurkis 18.7 min. per rungtynes) jis jau spėjo pelnyti 129 taškus (vidurkis 12.9 taškai), kas yra tikrai geras rezultatas.

E. Š.

AMERIKOJE PASIŽYMĖJO LIETUVIS VARTININKAS

Ne vien tik mūsų krepšinininkai gražiai garsina Lietuvos vardą Amerikoje. Prie jų kartais prisideda ir futbolo (čia vadinamo „Soccer“) atstovai, o taip pat ir viena, kita plaukikė bei lengvosios atletikos specialistės.

Jau buvome anksčiau pranešę apie, kiek žinome, vienintelį NCAA I divizione žaidžiantį lietuvių futbolininką Vytautą Lenkutį, kuris gerai gina Fairleigh Dickinson universiteto futbolo komandos vartus. Šio 23 metų amžiaus lietuvių deka, ši, iki šiolie nedaug pasižymėjusi komanda, šiemet pajėgė patekti į baigminį aštuonetuką iš daugiau negu 350 universitetų bei kolegijų ekipų.

Pradžioje jai atiteko NCAA Šiaurės rytų konferencijos nugalėtojo prizas. Tuomet Vytautas su savo komanda įveikė Bostono kolegijos ir Princeton universiteto vienuolikes. Kuomet ketvirtfinalyje lietuvius atstovaujama ekipa nugalėjo Seaton Hall universitetą 1-0, mišikis buvo paskelbtas geriausiuoju savaitės žaidėju.

Tada ketvirtfinalyje Vytautui su jo komandos draugais šeštadienį teko susitikti su viena iš geriausiųjų Amerikos studentų komandų — North Carolina universiteto futbolininkais. Ir čia sėkmė buvo varžovų pusėje: jie po trijų pratęsimų laimėjo 3-2.

Tačiau dabar apie Vytautą Lenkutį jau žino visa Amerika, žinoma tik tie, kurie domisi šia sporto šaka, kuri, deja, dar negali savo populiarumą prilygti amerikietiškajam futbolui. Tačiau jau dabar, kuomet Amerikoje veikia gana pajėgi profesionalų lyga, „sakeris“ jau randa vis daugiau dėmesio bei pritarimo. Ir pats Lenkutis, baigęs studijas, norėtų įsitvirtinti vienoje iš Amerikos profesionalų komandų. Ypač, kad gerų vartininkų

čia trūksta. Vytauto labai reikėtų ir Čikagos „Litanicos“ futbolo ekipai, žaidžiančiai Čikagos ir apylinkių geriausiųjų komandų tarpe. Tačiau vargu ar lietuvių klubas galėtų mokėti bent 10,000 dolerių metuose.

E. Š.

PERŽIŪRAI Į KAUNO „ŽALGIRI“

Pirmosiomis sausio mėnesio dienomis į Lietuvą turi atvykti naujasis kandidatas į Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos įžaidėjas, vietoje lapkričio mėnesį atleisto Kęstutis Marciulionis.

Kaip skelbiama komandos tinklapyje internete, tai 29 metų 185 cm ūgio Kanados vyrų rinktinės žaidėjas Sherman Hamilton. Klubo vadovai ir treneriai tikisi, jog naujasis kandidatas dalyvaus dviejų savaitių peržiūroje.

Sh. Hamilton yra baigęs Virginia State universitetą, o su Kanados rinktinę jis dalyvavo 1998 metų pasaulio krepšinio čempionate ir 2000 metų Sidnėjaus (Australija) olimpinėse žaidynėse.

BNS

* 70-metį švenčiantis praeityje garsus krepšinininkas kaunietis Stanislovas Stonkus kupinas naujų idėjų: „Baigiu rengti papildyto sporto terminų žodyno pirmąjį tomą, kuris pasirodys pavašariop, ir leidyklą jau atiduota olimpinė knyga moksleiviams, įpusėjau rašyti krepšinio vadovėlį. Taip pat noriu parašyti monografiją apie pirmąjį Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentą Vytautą Augustauską. Šis mūsų šalies sportui ypač nusipelnęs žmogus nepelnytai pamirštas šiuo metu. Kuo greičiau reikia atkurti tiesą, kad ji taptų mūsų sporto istorijos dalimi“.

(KD,Elta)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome paskelbti kopiją.

E-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tuizės pslės, krūtės,

žarnyno, endokrinologinė ir

laparoskopinė chirurgija.

300 Barney Dr., Suite A

Joliet, IL 60435

Tel. 815-744-0330;

lietuviškai 815-744-8230

www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

preiarną kainą. Pacientai primami

absoluciai punktualiai. Sveikatai

kabėti angliskai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

LIETUVA IR AIRIJA ĮTEIKĖ APELIACIJĄ SPORTO ARBITRAŽO TEISMUI

Tarptautinė žolės riedulio federacija (FIH) oficialiai patvirtino, jog Airijos riedulio asociacija (IHA) ir Lietuvos žolės riedulio federacija (LŽRF) įteikė apeliacijas Sporto arbitražo teismui (CAS) dėl FIH drausmės komisijos lapkričio mėnesio sprendimo.

Lietuvos ir Airijos konfliktas tęsiasi dar nuo rugsėjo mėnesį Prancūzijoje vykusio pasaulio moterų čempionato atrankos turnyro. Lemiamame varžybų etape lietuvaitės po dviejų baudinių serijų 6:5 nugalėjo aires ir praktiškai buvo užsitikrinusios kelialapį į planetos pirmenybes. Tačiau varžovės įteikė protestą dėl neteisėgai vykusios baudinių realizavimo procedūros ir turnyro vadovybė nusprendė pakartoti baudinių seriją. Nesutikdama su tokio sprendimu, Lietuvos rinktinė atsiskaitė tai daryti ir jai buvo įskaitytas pralaimėjimas.

FIH drausmės komisija šį incidentą Briuselyje įsvarstė lapkričio pabaigoje. Tuomet buvo nuspręsta leisti abiems komandoms be konkurencijos dalyvauti vasario 9-17 dienomis PAR vyksiančiame „Champions Challenge“ moterų žolės riedulio turnyre. Varžybose be Airijos ir Lietuvos, dėl dviejų kelialapių į pasaulio čempionatą Australijoje „Champions Challenge“ turėjo žaisti JAV ir Indijos ekipos.

Tačiau PAR žolės riedulio federacija nesutiko padidinti rengiamo turnyro dalyvių skaičiaus nuo šešių iki aštuonių komandų (priimti Airiją ir Lietuvą — BNS), motyvuodama savo sprendimą „įvairio-

mis priežastimis, įskaitant finansines“.

Beje, FIH buvo įsipareigojusi padengti Airijos (100 proc.) ir Lietuvos (75 proc.) kelionės bei dalyvavimo turnyre PAR išlaidas.

Dabar FIH žada kreiptis į Sporto arbitražo teismą, jog Airijos ir Lietuvos apeliacijos būtų svarstomos skubos tvarka.

BNS

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI SALES FUTBOL PIRMENYBĖSE

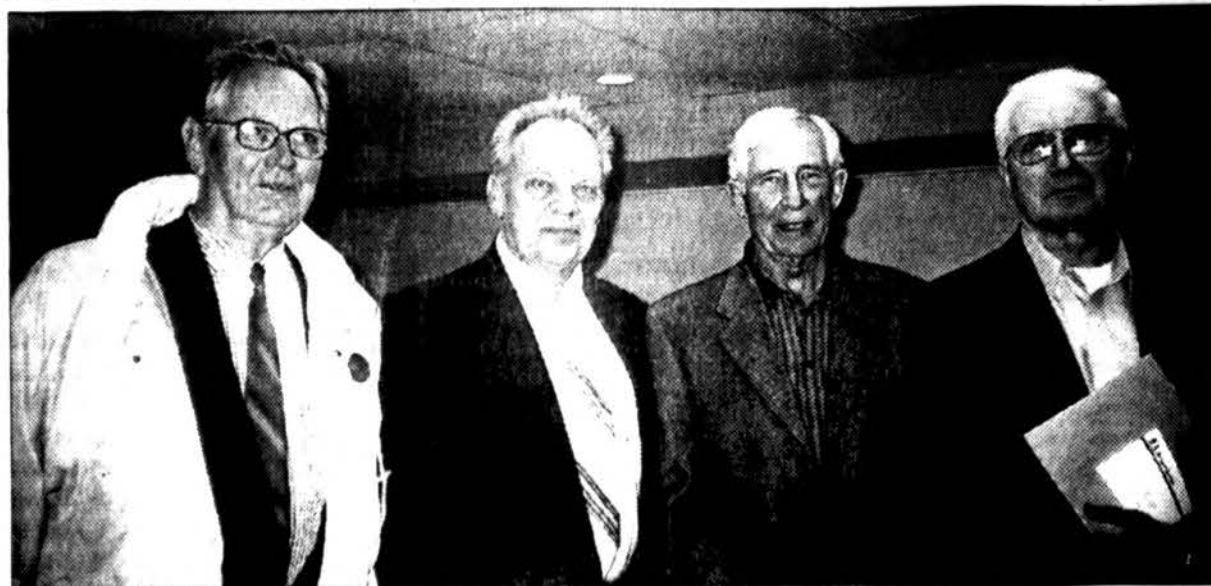
Sausio 6 d. prasidės „Metropolitan“ lygos salės futbolo pirmenybės. Šios lygos „major“ divizione rungtyniaus ir „Litanicos“ („Liths“) ekipa. Pirmame susitikime tą sekmdienį lietuviai kovos su „Vikings“ klubo futbolininkais. Rungtynių pradžia 5:15 val. vak.

Geriausios Čikagos ir apylinkių komandos („major“ lyga) pradeda žaidimus 3 valandą ir per nepilną pusdienį įvyksta 5 rungtynės. Vienoms rungtynėms (su pertrauka) skiriama 45 minutės. Žaidžiama „Odeum“ pastate, 1033 Villa Avenue, Villa Park, IL.

Kaip žinome, praėjusį pavasarį pasibaigusiose 2001-ųjų metų panašiose pirmenybėse „Litanicos“ vyrai „major“ divizione tapo prizininkais — užėmė III vietą.

„Litanicos“ treneris Gediminas Jarmalavičius teigia, kad komanda atstipriai šioms pirmenybėms ruošiasi — treniruotės vyksta net 3 kartus savaitėje.

E. Š.

Ilgamečiai lietuviško sporto darbuotojai susitiko ŠALFASS-gos visuotiniame metiniame suvažiavime, Clevelande vykusiame 2001 metų lapkričio 17 d. I. k. — Šarūnas Krašauskas, Mindaugas Leknickas, Jurgis Vodopalis ir Rimas Dirvins. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

LIETUVOS-VOKIETIJOS RYŠIAI

Vytautas Gudaitis

Vytautas Gudaitis gimė Lietuvoje, Jurbarko rajone. Baigė Vilniaus valstybinio universiteto istorijos fakultetą. Nuo 1992 m. dirbo Vilniuje Užsienio reikalų ministerijoje. 1996-1998 dirbo LR ambasadoje Vokietijoje patarėju konsuliniam reikalams.

1998 m. grįžo atgal į Lietuvą ir dirbo Vilniuje Užsienio reikalų ministerijoje konsuliniam departamente konsulinės pagalbos skyriaus vedėju pareigose. Nuo šių metų rugsėjo 15 d. dirba nepaprastuoju įgaliotu ministru LR ambasados vadovu Vokietijoje pavaduotoju. Yra vedęs ir augina sūnų Karolį.

Šie metai yra ypatingi Lietuvos-Vokietijos santykiams. Prieš tris mėnesius mūsų valstybės šventė diplomatinį santykių atkūrimo dešimtmetį. Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Detlof von Berg teisingai ir tiksliai pavadino šį dešimtmetį diplomatinės harmonijos dešimtmečiu. Dėl to sutaria ir mūsų istorikai bei politologai. Dar niekada istorijoje mūsų dvišaliai santykiai nebuvo tokie geri ir draugiški.

Istoriniame kontekste Lietuvos ir Vokietijos santykiai greitai bus tūkstantis metų. Nėra kitos tautos, kuri galėtų sakyti ir raštu paliudyti pažintį Lietuvą jau beveik tūkstantį metų. Tam tikra prasme Lietuvos vardas yra kilęs iš mūsų tautų-vokiečių ir lietuvių santykio. Kvedlinburgo metraštininkas liudija šį faktą ir ilgą mūsų tautų bendravimą.

Vokietija buvo pirmoji, kuri 1918-aisiais de jure pripažino nepriklausomą Lietuvos Respubliką. 1991 m. rugpjūčio 23 d. VFR pripažino atkurtą nepriklausomą Lietuvos Respubliką, o rugpjūčio 28-ąją tarp Lietuvos Respublikos ir VFR buvo užmegzti diplomatiniai santykiai.

Harmonijos dešimtmetis neramių amžių kontekste yra ir mažai, ir kartu labai daug. Mažai-grynai aritmetinė prasme. Ir labai daug — dėl savo reikšmės. Kokia gi yra ta reikšmė?

Vokietija Lietuvai yra viena pagrindinių partnerių. Pirmiaisiais nepriklausomybės metais dažnai ją vadino savo advokate. Ji buvo viena pirmųjų Šengeno susitarimo impulsų, siekiant mūsų piliečiams bevizinio vykimo galimybes. 1999 m. buvo įveikta svari kliūtis — pašalinta sienų pasuose. Nuo 1999 m. Lietuva ir Vokietija turi bevizį

režimą. Tai tapo ne tik praktiniu, bet ir psichologiniu po-kyčiu. Jis gerokai palengvino tiesioginius kontaktus tarp šių valstybių piliečių.

Vokietija neabejotinai politinio svorio valstybė — Europos Sąjungos narė įkūrėja ir šios organizacijos politinis bei ekonominis variklis. Tai ketvirtoji pagal geografinį ir pirmoji pagal demografinį dydį Europos Sąjungos šalis, išsidriekusi Europos kontinento širdyje. Vokietija — tai 82 milijonų vartotojų rinka Lietuvos eksportuotojams. Pagaliau, tai didžios kultūros, svarbių kultūrinių renginių vieta.

Todėl, matydami Lietuvos kontaktų su tokia valstybe gausą, išplėtota vos per dešimtį metų, ir atsigręždami į prieštarus istorijos verpetus, galime konstatuoti — praėjęs dešimtmetis mums buvo labai sėkmingas dešimtmetis. Vokietija tapo viena didžiausių Lietuvos prekybos partnerių. 2000-aisiais Lietuvos eksportas Vokietijon buvo 1,117 milijardo markių. Tų pačių metų Lietuvos importas iš Vokietijos — 1,790 milijardo markių. Šių metų pradžios duomenimis, Lietuvoje įregistruotos 1,159 firmos, kuriose esama vokiško kapitalo, 792 iš jų bendros įmonės. Verslui ir investicijoms plėtoti pasirašytos svarbios dvišalės sutartys: dėl kapitalo investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos, dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo, dėl finansinio bendradarbiavimo, dėl oro susisiekimo, dėl keleivių ir krovinių tarptautinio pervedimo.

Bet vis dėlto mums reikia daugiau Vokietijos Lietuvoje ir daugiau Lietuvos Vokietijoje. Mums reikia daugiau bendrųjų įmonių, daugiau vokiškų investicijų Lietuvoje. Greta kitų faktų, reikia pripažinti ir šį: Vokietija, turėdama galinčią Europoje ekonomiką, yra tik ketvirta šalis pagal tiesiogines užsienio investicijas Lietuvoje. Šiuo metu VFR tiesioginės investicijos mūsų šalyje siekia 380 mln. markių. Tai sudaro 7 procentus visų tiesioginių užsienio investicijų Lietuvoje.

Deja, tarp dvidešimties stambiausiųjų investicijų neturime nė vienos Vokietijos bendrovės... Tuo tarpu apklausos rodo, kad 94 proc. Lietuvos investavusiųjų užsienio verslininkų mielai vėl investuotų mūsų šalyje. Be abejo, čia reikia padirbėti ir Lietu-

Šventiškai papuostas Prezidentūros pastatas Vilniuje.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

voje. Turime dar labiau praskaidrinti investicinį klimatą, patobulinti teisinę bazę. Investicijų srautai — tai dvipusio eismo gatvė.

Antra, mums reikia daugiau Vokietijos Lietuvoje žmoniškų kontaktų prasme. Ir šioje vietoje norėtumėm paminėti labai svarbią sritį — turizmą. Nors praėjusiais metais turistų iš Vokietijos padaugėjo apie 20 proc. ir galėtume šiek tiek pasigirti teigiama dinamika, bet greta šito fakto pripažinkime ir kitą: šimtai vartotojiškos civilizacijos nepalietusių Lietuvos ežerų, upių ir slėnių dar laukia užsienio svečių. Išsisa kaimo turizmo pramonė yra pasirodusi priimti žymiai daugiau turistų.

Vėlgi, kaip ir investicijų atveju, turizmas reikalauja daugiau mūsų pastangų. Turime daugiau reklamuotis ir ypač gerinti infrastruktūrą bei užtikrinti saugumą atvykusiems turistams. Svarbiausia, kad atvykęs svečias norėtų vėl sugrįžti bei pakviestų savo artimą aplankyti mūsų kraštą.

Kas gi pasiekė Lietuvoje? Kuo galime būti patenkinti užsienio žmonės? Galime pasidžiaugti, jau dešimtmetį gyvename veikiančioje demokratijoje. Laikome tai svariu pasiekimu. Juk mūsų regione atlikome beprecedentinę kelionę — iš centralizuotos ir komandinės sistemos į laisvą visuomenę su rinkos dėsniais. Šiuo birželį Lietuvoje įvyko sklandi vyriausybės kaita. Prie vykdamosios valdžios vairo stojo nauja koalicija — socialdemokratų ir socialliberalų. Ši koalicija turi daugumą Parlamente. Toks pastovumas turėtų garantuoti veiklos efektyvumą itin svarbių mūsų valstybei laikotarpiu, kai intensyviai ruošiamės narystei Europos Sąjungoje ir NATO.

Pirmieji koalicijos darbo mėnesiai rodo, kad ši vyriausybė sutaria su prezidentu esmi-

niais valstybės gyvenimo klausimais. Kitos valdžios grandys irgi veikia darniai. Vyriausybė viena iš pirmųjų sričių laiko mūsų valdžios įstaigų administracinių gebėjimų padidinimą. Tai sritis, kurioje yra kur tobulėti.

Ekonominės srityje tvirtinami rinkos ekonomikos pagrindai. Vyriausybė tęsia reformas, išlaikydama fiskalinę ir monetarinę drausmę. Nuo kitų metų vasario ruošiamasi susieti mūsų valstybinę valiutą, litą, su euru. Dabartiniai pirmumai — energetikos sektoriaus pertvarkymas, mokesčių sistemos ir pensijų reformos.

Prognozuojama, kad šiemet bendrasis vidaus produktas išaugs apie 4 procentus. Šiuo metu jau 75 procentus šio produkto sukuria privatus sektorius. Metinė infliacija sudaro 1-2 proc. Daugiau nei 50 proc. užsienio prekybos sudaro prekyba su ES šalimis. Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui sudaro apie 1,400 markių. Bendra investicijų suma yra 5,5 milijardai markių. Visa tai pasiekėme savomis jėgomis, be Marshal plano. Tačiau toliau išlieka užduotis didinti Lietuvos konkurencingumą tarptautinėse rinkose. Ypač srityse, kuriose ir dabar turime pranašumą — transporto, statybų, logistikos sektoriai, bio- ir lazerinės technologijos, farmacinė pramonė. Siekiama išnaudoti Lietuvos privalumus. Tarp jų išskirtina kvalifikuota ir nerabangi Lietuvos darbo jėga.

Paminėsiu keletą faktų. Per metus vienas tūkstantis gyventojų tenka 4 aukštųjų mokyklų absolventai. Tai aukščiausias rodiklis Vidurio Europoje. Vyriausybės nustatytas minimalus darbo užmokestis už vieną darbo valandą yra 1,4 markės. Minimalus mėnesinis atlyginimas — 233 markės.

Per metus vienas tūkstantis gyventojų tenka 4 aukštųjų mokyklų absolventai. Tai aukščiausias rodiklis Vidurio Europoje. Vyriausybės nustatytas minimalus darbo užmokestis už vieną darbo valandą yra 1,4 markės. Minimalus mėnesinis atlyginimas — 233 markės.

Kiti Lietuvos pranašumai — palankus investicijoms verslo klimatas. Pastovi valiuta litas. Geografinė šalies padėtis — betarpiška didelių rinkų kaimynystė. Neuzšalantis Klaipėdos uostas prie Baltijos jūros. 4 oro uostai su tiesioginiais skrydžiais į 20 Europos miestų. Geras kelių tinklas, beje, laikomas vienu geriausių regione. Galop mūsų privalumas yra ir mūsų narystė ES. Juk tai ekonominės sėkmės sertifikatas.

Kalbant apie aktyvesnį Lietuvos buvimą Vokietijoje, kaip svarbiausias sritis, išskirtiau eksporto skatinimą, aktyvesnį rinkų paiešką. Šiuo metu Lietuva į Vokietiją daugiausia eksportuoja tekstilę ir jos dirbinius, medieną. Manysčiau, kad turime potencialą, plečiant prekybinius ryšius ir kitose srityse. Turėtume aktyviau dirbti atskirose Vokietijos žemėse. Sieksime plėsti Lietuvos garbės konsulių tinklą. Šiuo metu turime tris garbės konsulus, kurie atstovauja Lietuvą devyniose Vokietijos žemėse. Bonoje lieka veikti ambasados padalinys, besirūpinantis, kad ambasados įdarbis šiame Vokietijos regione būtų plėtojamas.

Mūsų valstybių santykių klimatui pasitarnaus ir kompensacijų išmokėjimas Lietuvos piliečiams. Berlyne buvo pasirašytas kooperacinis susitarimas, pagal kurį privertiniai dirbusiems nacistinei Vokietijai Antono pasaulinio karo metais Lietuvos piliečiams bus išmokėtos kompensacijos.

Vokietija nuolat teikia Lietuvai plačią metodinę techninę pagalbą. Jos labai reikėjo, pradėjus kurti demokratine valstybę nuo pat pagrindų. Tai pirmiausia Transformacija programa. 1993-2000 metais jos rėmuose Lietuvai buvo skirta per 55 mln. markių. Tai tik piniginė šios paramos išraiška. Bus daugiau

DRAGAS, 2001 m. gruodžio 28 d., penktadienis 3

Bronius Nainys

Mūsų lietuviškų metų suvestinė

Amžinybės palydim ir pirmuosius trečiojo tūkstantmečio metus. Kokie jie buvo ir kaip lietuviškosios pusės? Ką mes per juos laimėjome, ką pralaimėjome, kuo galima didžiuotis ir dėl ko liudėti? Kokia aplama mūsų lietuviško darbo suvestinė?

Vargu ar kas nors dabar tokius duomenis renka, saugo, grupuoja ir skelbia, todėl kokią nors vieną bendrą įvadą pasidaryti būtų sunkoka. Paklaustas, kur prie mūsų veiklos dėti plusus, kur minusus, kiekvienas atsakys kitaip. Tačiau šiuos metus baigiant, bent vienas ženklas bus vienodas ir deju, jis bus neigiamas: New Yorko lietuviams užtrenktos Kultūros židinio dūrys ir už jų uždarytas „Darbininkas“. Ir kartu su tais paskenduoliais lietuvių atmintį nuskęs visi kiti, nors ir naudingi, gerus vaisius subrandinę, darbai. Apie juos kalbėti daug kam net nesinorės. Pasąmonėn visada pirma skverbiasi neigiami reiškiniai.

Ne šio rašinio uždavinys ieškoti kaltininkų ir juos kaip nors, jeigu ne kuo kitu, tai bent pirštais pabadyti, bet visgi vėta priminti, kad tam pačiam vyksmui, jeigu jis ir buvo neišvengiamas, kelias galėjo būti pasirinktas kitoks. Lietuviškam reikalui būtų buvę geriau. Dabar tas lietuviškas reikalas liko stipriai sukrėstas, aplinka siūbuoja klausimais: kas ir kur bus kita tokia auka? Va, tarkim, kad ir Čikagoje? Jėzuitų nuosavybė Lietuvių jaunimo centras, marijonų nuosavybė „Draugas“, JAV LB Socialinių reikalų tarybos „Seklycia“, kiek ilgai laikysis dvilimtis paaukyls Pasaulio lietuvių centras ir Ateitininkų namai Lemonte? Nors kol kas ne vienai šiai įstaigai tokių pavojų nematyti, tačiau neramos kalbos vis dėlto kunkuliuoja. Ir ne be pagrindo. Juk visos čia minimos įstaigos yra mūsų lietuviškos veiklos būveinės bei atramos, dar labai reikalingos — kalbant vien tik apie Čikagos apylinkių lietuvių, — ir kiekviena iš jų turi savo paskirtį. Prieš dvidešimt metų dar antrąją ateivių bangą tėviškai globojęs, Jaunimo centras dabar pamažu tampa trečiabangiu „sostinė“, PLC Lemonte — iš Čikagos į prie-

miesčius išsikelusių antros bangos ir jų prieauglio užiančios avilys, o šalia jo tarp užuomų išsipaudo Ateitininkų namai, labai parankūs šios ideologinės organizacijos senųjų, jaunesniųjų ir pačių jaunųjų bendravimui. Marquette Parke savuose namuose įsitvirtinusi, JAV LB Socialinių reikalų taryba — tiesiog išganymas šios apylinkės vyresniesiems lietuviams. Šaliai patogiaji jaučiasi savoje buveinėje. Ir ką ta visa Čikagos apylinkių „Lietuva“ darytų be „Draugo“? Ar mes bent minėtų sustojam apie tai pagalvoti? Taip pat ir apie kita lietuviška informacija mus aprūpinančius šaltinius: „Lietuvių balsą“, „Margutį II“, „Šlūtą“, „Studiją R“, lietuvišką televiziją, mūsų sielas stiprinančias Cicero, Brighton Parko, Marquette Parko, Tiesiškės parapijas, Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčias. Ar bent retkarčiais paklausiam, kaip tomis įstaigoms einasi, kokios bėdos slegia, kokios pagalbos jos norėtų? Ir kas galėtų pasakyti, kurios iš jų mums nereikia? Ir ar norim, kad kokią nors vieną iš jų ištiktų Kultūros židinio New Yorko ar „Darbininko“ Brooklyne likimas. Aišku, kad ne. O ar taip negali atsitikti? Juk tų visų įstaigų išlaikymas — milijonai. O jie — tik iš mūsų kišenių. Mokesčiai — šalia duoklės Dėdei Samui. Ir tik savanoriški. Bet jeigu visi proporcingai pagal savo kišenes juos pasidalintumėm ir dar šiek tiek pridėtum Lietuvių fondas, našta būtų lengviau pakelti. Ma. Tokių nelaimių gal ir išvengtume. Bet kai vienas „sušlubuoja“, kitam jau dvigubai sunkiau.

Va ir mūsų lietuviškų metų suvestinė. Gerai, sutinkam. Ji tvarkoj. Bet ką su ja daryti, klausit? Nieko. Tik labai trumpas žodelis, Naujųjų metų rezoliucija: visas šias įstaigas išlaikyti reikia, ir padėsiu tai padaryti. Ir ne tuo čia tartu žodeliu, bet kišene ir darbėliu. Tai ir viskas ko iš tavęs, mielas bičiuli, reikia. O gal ir dar mažiau? Pvz., „Draugui“ paskelbus „tūkstantio prenumeratorių“ vaju, už surastą naują gautum 30 nuotėviškai globojęs, Jaunimo centras dabar pamažu tampa trečiabangiu „sostinė“, PLC Lemonte — iš Čikagos į prie-

ZARASŲ GIMNAZIJŲ ISTORINĖ APŽVALGA

PETRAS MATEKŪNAS

Nr.5

Globėjas buvo

mokytojas Albinas Arminas. Iš viso turėjo apie 30 narių.

Jaunosios Lietuvos ratelis buvo įsteigtas 1929 m. Ideologiniu atžvilgiu — tautiškas. Šokis „Pro Patria“. Jo tikslas buvo ugdyti narius tautinėje, krikščioniškoje dorovėje ir mokslo pažangos dvasioje. Steigėjai buvo Povilas Ališauskas, Jonas Valiukėnas, Jonas Juodvalkis, Leopoldas Šileikis, Antanas Vasiliauskas, Juozas Vadyšius ir Povilas Lukošius. Pirmąją valdybą sudarė: Jonas Valiukėnas — pirmininkas, Povilas Ališauskas — išdinkas ir Leokadija Musteikytė — sekretorė. Ratelio globėjas buvo mokytojas Petras Šolys. Ratelyje buvo apie 20 narių. Per sueigas skaitydavo literatūrinius ir tautiniais temomis paskaitas, kurias paruošdavo patys nariai, buvo svarstomi kiti ratelio veiklos reikalai. Sueigos būdavo rengiamos kiekvieną sekmadienį. 1929 m. vasario mėn. ratelis „Ažuolo“ klubo salėje pastatė vaidinimą, kurį atliko patys ratelio nariai. Iš gauto pelno buvo šelpiami neturintys ratelio nariai.

Jaunosios Lietuvos ratelis, kai švietimo ministerija uždavė visas ideologines organizacijas, veikė slapta, kaip ir ateitininkai. Sueigas darydavo pas teismo an-

tolį Juozą Adomaitį, kuris gyveno miškininko Biliūno namuose, esančiuose Vilniaus ir Šiaulių gatvių kampe.

Vyresnių klasių mokiniai, kai užsidarė mokytojų kursai ir išnyko Kultūros būrelis, norėjo įsteigti „Šviesos“ draugiją. Jos steigėjai buvo Povilas Ališauskas, Juozas Vadyšius, Alfonsas Musteikis, Juozas Gaigalas, Liūdas Giedraitis, Antanas Pūslis ir Jurgis Ribakovas. Jie pasirašė po prašymu ir jį padavė pedagogų tarybai. Bet jų prašymas buvo nepatenkintas. Svarbiausioji prašymo atmetimo priežastis, kaip vėliau paaiškėjo, buvo knygos siunta, atsiųsta Liūdai Giedraitii iš JAV dėdės Kaskevičiaus, žinomo komunisto. Zarasų saugumas tą siuntą konfiskavo ir perdavė Zarasų gimnazijos direktoriui kun. dr. J. Steponavičiui. Tos knygos buvo peržiūrėtos. Jose buvo rasta, kad žodis Dievas buvo išspausdintas mažąja raide ir jį turintys atsispaudoję komunistinė dvasia. Direktoriui ir kitiems mokytojams, kurie peržiūrėjo šią literatūrą, kilo įtarimas, kad „Šviesos“ draugija buvo steigiamas tam, kad po jos priedanga galima būtų skiepyti mokinių tarpe ateizmą ir komunistinę dvasią.

Moksliečių šaulių būrys buvo įsteigtas 1928 m. Jį įstijo 20 mokinių. Šio būrio steigėjas ir globėjas buvo mokytojas Jonas Valiukėnas. Jam vadovavo mokins K. Zaleckis. Buvo atliekami rikiuotės ir kovos šovinių šaudymo pratimai į taikinį, kurie įvykdavo 3 km nuo Zarasų miestelio tydų „Makabi“ futbolo aikštėje, esančioje tarp pelno ir Salako vieškelio. Taip pat dalyvaudavo ir rinktinės surengtuose šaulių būrių ma-

nevruose.

Moksliečių šaulių būrys, kaip ir kitos veikusios organizacijos gimnazijoje, išsiskyrė tik skautus, švietimo ministerijos įsakymu, buvo uždarytos. Šautuvus, kuriuos turėjo moksliečių šaulių būrio nariai, grąžino į rinktinę. Visi tuo metu buvo Zarasų apskr. šaulių būriai priklausė Utenos-Zarasų rinktinėi, kurios centras buvo Utenoje. Atskiros Zarasų šaulių rinktinės tuo metu nebuvo.

1926 m. prie Zarasų vidurinės mokyklos veikė sporto būrelis, kurį suorganizavo mokytojas Jokūbas Klūsis. Šiam sporto būreliui buvo duotas vardas „Ezerėnų moksliečių sporto kuopa Gediminas“ (Zarasai tuo metu turėjo Ezerėnų vardą. 1929 m. buvo pakeistas į „Zarasai“). Į būrelį buvo įsirašę beveik visi vidurinės mokyklos ir mokytojų kursų mokiniai — berniukai ir mergaitės. Veikė įvairios sporto šakos. Nariai turėjo gražią uniformą, papuoštą Gedimino stulpais: marškiniai ir palaidinukės buvo baltos spalvos, kurių priešakinėje daly buvo įsiūti Gedimino stulpai, o kelnaitės ir sijonukai — juodos spalvos. Zarasuose šis sporto klubas buvo surengęs „Ažuolo“ klubo salėje net du vakarus. Tų vakarų programos buvo įvairios, ypatingai visiems patiko gyvosios piramidės. Iš gauto pelno įsigijo įvairių sporto įrankių ir keletą rogių. Kai mokytojas Jokūbas Klūsis išsikėlė iš Zarasų, būreliui vadovavo patys mokiniai — pradžioje Kazys Zaleckis, o vėliau Jonas Šileikis. Bet jiems išlaikyti drausmę ir susilaikymą, kaip buvo prie mokytojo J. Klūsio, nepavyko. 1929 m. būrelis buvo likviduotas, o jo turtą

perėmė Zarasų vidurinė mokykla.

Prie Zarasų vidurinės mokyklos dar veikė dveji mokytojų kursai. Juos baigė 40 kursantų. Beveik visi mokytojų Zarasų apskritį pradžios mokyklose, o kiti tęsė mokslą toliau, įgydami gydytojo ar kitą profesiją.

Mokytojų kursai buvo vienkartiniai. Uždaryti buvo 1927 metais.

Pirmoji Sovietų Sąjungos okupacija

1940 m. birželio 15 d. prasidėjo rusų sovietų okupacija. Lietuvos vyriausybė nepasipriešino ir ultimatumą priėmė. Vyriausybės posėdis įvyko prezidentūroje nakties metu. Jame taip pat dalyvavo ir gen. Stasys Raštikis. Prezidentas A. Smetona, gen. K. Musteikis, K. Jokantas ir K. Šakenis norėjo pasipriešinti. Kai vyriausybė nutarė ultimatumą priimti, prezidentas A. Smetona, gen. Musteikis ir daug valstybės tarnautojų bei visuomenės veikėjų pasitraukė į Vakarų, o kurie paliko, kaip ir K. Jokantas, kuris buvo suimtas ir 1942 m. kovo 2 d. Sverdlovskė sušaudytas. Į Vakarų pasitraukė tūkstantai žmonių.

Kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, visą administraciją perėmė ir savo rankas iš Rusijos atvykęs ypatingas igaliotinis V. Dekanozovas. Vietiniais komunistais nepasitikėjo. Jam padėjo jį saugumas ir iš Rusijos atvykę apie 500 komunistų. Respublikos prezidento pareigas ėjo J. Paleckis, kuris 1940 m. birželio 18 d. pasakė, kad „bus atkreiptas didelis dėmesys į liaudies švietimą“, kuriuo mažai buvo rūpinatis. (B.d.)

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkingančiui Adomui

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystei“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com

Bičiulystė Nr. 27

BIČIULYSTEI — VIENERI

Dvasinė prasme pats šviečiausias laikas yra nuo Kalėdų iki Trijų karalių. Kaip nebūtų keista, kaip tik nuo tada dienos trumpiausios, o naktys — ilgiausios, nors astrologinė prasme tai šviečiausias metas. Mat, savo metų kelyje aplink Saulę Žemė tuo metu labiausiai prie jos priartėja. Kaip astralinio kulto dalis, saulė yra daugelio tautų garbinama pagal saulės kultą (soliarizmas). Garbinama gali būti ketveriopai. Saulei, kaip fiziniui fenomenui arba Dievo valdomos būtybės personifikacijai, suteikiama išimtinė pagarba. Saulė astrologijoje — dvasios simbolis. Todėl manoma, kad šis periodas yra dvasingiausias laikas per visus metus. Gal neatsitiktinai prieš metus, artėjant tokiam laikotarpiui ir gimė „Bičiulystė“.

Kad laikas bėga greitai, dažniausiai pastebime per medžius, svetimus vaikus, kurie auga nepalyginamai greičiau, nei savi.

Jie ir vaikščioti anksčiau pradeda, jiems ir dantys praskyla anksčiau ir prakalba anksčiau, kai savų vis nesulaukia... „Bičiulystės“ pirmieji metai praėjo kaip viena diena. Ko tik nebuvo: ir gerų žodžių, ir rūstavimo. Taip dažnai būna, kol orkestras susiderina stygas, reikia laiko. Ar tas orkestras, susiderinęs stygas, užgros vieningai ir galingai, priklausys ir nuo dirigento, ir nuo orkestro dalyvių ir nuo žiūrovų — kaip jiems patiks, kaip jie sutiks.

Suskaiciavau — per šimtą laiškų įvairiais keliais atkeliavo „Bičiulystėn“. Ar tai mažai? Mano supratimu, nepaprastai daug. Tai šimtas žmonių, kurie parašė vienokiais ar kitokiais reikalais, klausimais. Be abejo, skaitančiųjų yra dešimteriopai daugiau. Jei visiems ir neįteiktų „Bičiulystės“ — ją vis tiek skaite, diskutavote. Žodžiu, mums pavyko, esame gyvi, todėl ir tam tikro dėmesio apsupatyje.

Šių pirmųjų metų progą, norėčiau padėkoti vyriausiajam redaktoriui Danutei Bindokienei už drąsą, riziką — įsileisti mus, trečiabangininkus, o „Draugo“ valdybos pirmininkei Marijai Remienei už palaikymą. „Draugas“ ne kartą ir ne du kvietė trečiosios bangos žmones rašyti, kurti naują puslapį, kuris ir būtų skirtas mums patiems. Kai niekas to nepadarė, ėmiau ir surizikavau, pateikusi naują pavadinimą ir naujas temas. Prigijome. Dėkui Dievui, kad redaktorės nepaveikė keletas labai aktyvių, visada nepatenkintų žmonių, kurie niekaip negalėjo susitaikyti su mintimi, jog esame kitokie, kitokiose sąlygose užaugę, kitoki supratimą apie Lietuvą, gyvenimą ir save atsinešę į šią šalį.

*** Kas gi mus visus jungia — kalba, meilė tėviškei, noras išlaikyti ir tęsti lietuvių. O kas dar ir begali jungti skirtingose pasaulio kraštuose užaugusius, subrendusius žmones? Dažnai pagalvoju, ar

gyvendama Vilniuje draugau su visu miestu? Anaipol, net daugelio žmonių iš mūsų daugiabučio namo nepažinojau, nes neieškojau progų susitikti, o dirbome skirtingose darbuose, skirtingu laiku į tuos darbus eidavome ar sugrįždavome. Tik čia, Amerikoje, patekome į kitokią terpę — lietuviškumą, lietuviybę, kuriuos suprantame, ko gero, vėl kažkiek kitaip.

*** Ar galima priimti visus išsivijusius siulomus kelius? Be abejo, ne. Taip buvo su Di-Pi žmonėmis, kai jie atvyko į šią šalį iš Vokietijos stovyklų. Ką rašė tuometinė pirmosios bangos išsivijusių spauda? Kam įdomu, — pavartykite. Lygiai tokia pati pasipriešinimo bangą naujai atvykusiems. Dėkui Dievui ne iš visų, ne visiems. Štai skaitai Br. Nainio (parašyta mano prašymu) atsiminimus apie rengiamas Šokių šventes ir randi, kad jam senieji ateiviai aiškino, jog nepadarįs jis nieko, nes naujai atvykusieji daug ko nežino, neturi svorio, neturi pažinčių. O tam, kad kas nors vykėtų, turi būti iš pirmosios bangos įtakingas ar su svoriu žmogus, kitaip tariant, Br. Nainiui buvo siūloma: „(...) kepurės (suprask — įtakingo žmogaus — L. T.) tau reikia, nepadarįs nieko pats vienas. Niekas nebūna. Ar ne tas pats kartojasi mums — nepadarįs Vienos valso pokylio be tos ar kitos organizacijos pagalbos! Kam reikia remti Valdovų rūmų atstatymą? Ir kas tu tokia, kam sugalvojai tą Meno mokyklėlę, kam reikalinga „Bičiulystė“, jei nepadidėja prenumeratorių skaičius. Čia iškart atsakau skeptikams — ar gali du kartus per mėnesį išsinešantys puslapiai pakeisti ką nors? Gal tik nežymiai. Visi turime kiek keistis, jei norime, kad galingai plūstelėjusi trečioji banga nenubambų. Neprieikaitaukime vieni kitiems — jūs tokie, o mes kitokie, — nei jūs, nei mes nepasikeisime per daug. Kokie jau esame, tokie ir paliksim. Gal vilios, prisiderinsime, prisitaikysime. Nei mes, nei jūs nevykdysime aktuali kieno nors primastos valios. Juk esame be galo kariningos, peštukinės tautos palikuonys (kitai mažos tautos neišlieka — teigia istorikai), nenusiteikę vieni kitų atžvilgiu žemintis ar keliaklupsčiai. Ypač mes, nebendravę jokiose bendruomenėse. Gyvenę kitokioje aplinkoje ir kitokioje laisvėje. Mes nepriimame primetamos mums nuomonės kaip mes ten gyvenome. Nes kaip gyvenome, žinome mes patys. Kaip ir jūs.

Norėdama tobulinti redaguojamą „Bičiulystę“, daugelio žmonių klausinėju tiek raštu, tiek žodžiu — kas patinka, kas nepatinka. Keletas išsivijusių žmonių apkaltino, kad per dažnai buvo „prasivardijuojama“ — vadinami „žilagalviais“, kitiems nepatinka per daug mistikos. O kas yra mistika? Man asmeniškai viskas mistika, pradedant nuo to, kad esu šiame pasaulyje, kad sapnuoju ir sapnai išsipildo (!), vaikštau, skraidau lėktuvais, kalbu be

vieliu telefonu su kitoje Atlanto pusėje esančiais artimaisiais. Kažkam Zodiakas mistika! Pažinčių klubas buvo numarintas, nes „netinka tokį klubą, kaip ir Zodiaką, turėti katalikiškame laikraštyje“, visai pamirštant, kad ir Dievas Adomą su Ieva supažindino... Na, ne tokia didelė bėda tas Pažinčių klubas, kuris buvo padidinęs skaitytojų skaičių, apsisėmė ir be jo. Tik vis norėsim ir norėsim, kad kuo daugiau skaitytojų prenumeruotų. Bet nepakanka mūsų mielai skaito „Bičiulystę“, paigeldauja atskirai užsiprenumeruoti, — tai irgi pripažinimas iš tų, kuriems ir buvo skirta.

Įdomiausia tai, kad „Bičiulystę“ skaito ir išsiviję, priekaitauja daugiausia išsiviję, ir tai, atvirai pasakius, netgi malonu, vadinasi puslapių yra skaitomi, puslapių gyvi, puiku, ko mums ir reikėjo.

Naujametinė programa, Lietuvos televizijoje (LTV) pristatyta š.m. gruodžio 13 d. G. Žilinsko (Elta) nuotr.

Gerai visiems už parašytus laiškus su komentarais, kokie jie bebuvė — teigiami ar neigiami — tai laikraščio duona. Ačiu už bendradarbiavimą tiems, kurie neturėjo laiko ir rašė, kurie padėjo kartu auginti naują gimę „Bičiulystę“.

Gerai visiems ateinančių metų mums visiems. Neširškime, daugiau šypsokimės, mažiau pykime, daugiau kalbėkimės. Rašykite mums jums rūpimais klausimais. Su patiais geriausiaisiais linkėjimais visiems.

Ligija Tautkuvienė

*** Kalėdų eglutės visuotinai paplito 19 a., tačiau jos ištakų ieškoti naudingiausia papročiuose, vadinamose „baisiose naktyse“ (gruodžio 25 d. — sausio 6 d.), kai buvo bijomasi piktųjų dvasių, o apsaugojimui nuo jų trobos kabina-mos žalios šakos ir deginamos žvakės.

KUR VEDA MŪSŲ KELIAI

Dažnai, dalindamiesi patirtimi su lietuvišiais, naujaisiais atvykėliais, išgirstu: „aš štai tą ir tą nuveikiau, taip ir taip padariau, reikalus susitvarkiau. Matai, koks gudrus, garsiai pagalvoju. Aš šioje šalyje jau keleri metai, o apie tokius dalykus nežinojau. A, taigi čia ne mūsų nuopelnas, iškart pasikuklina, tai Gediminas Dragūnas mums padėjo... Žinau Gediminą, matau jį po mišiu Philadelphia Šv. Andriejaus bažnyčios salėje su glėbiu laikraščių (juos išdalina naujai atvykusiems), matau kalbant su žmonėmis, vietiniais ir atvykėliais. Na, sakau sau, pereisiu aš per tuos atvykėlius, ką jie mato, ką galvoja apie Gediminą.“

Reda: Labai geras, labai šil-tas žmogus. Jo žmona Dariaja tokia pati. Pirmą kartą susitikime bažnyčios salėje. Gediminas priėjo, prisistatė, pasitairavo, kaip laikomės, ar seniai atvykę. Mes, aš su vyru, tik savaitę buvom praleidę Philadelphia, po didelių sunkumų tik tik susiradę laikiną darbą, dar neatsigavę nuo pirmos pažinties su Amerika. Stovėjome bažnyčios salėje, tokie pasimėgę, susigūžę naujokai, žiūrėjome į žmones ir nedrįsom nė prie vieno iš jų prieiti. Gedimino smagus ir tvirtas „Labas!“ mums buvo lieptas į lietuvių bendruomenę, į savus žmones. Iki tol jautėmės ir vieni, ir labai vieniši.

Gintaras: (Redos vyras): Gediminas ir Dariaja paėmė mus į savo globą. Kas sekma-dienį nuveždavo į bažnyčią ir parveždavo. Po mišių kartais vaziuodavome pas juos į namus. Parodė mums Philadelphia ir jos apylinkes. Jei ne Dariaja ir Gediminas, per savo puses metų viešnage būtume matę tik darbą, mūsų nuomojamą kampą.

— Gediminas. Kas veža į oro uostą? — Dragūnai.

Ilona: Kas išverčia paštu atėjusius popierius, padeda atsirinkti, kurie jų svarbūs, kurie ne? Kas padeda vaikams nuvežti pas gydytoją ir ten vertėjauja? Kas du ar dar daugiau kartų suvažinėja į oro uostą, kai reikia pakeisti bilietus? Atvykęs į šią šalį, nieko nežinai, esi visiškai „žalias“. Patenki į audringą jūrą, nemokėdamas plaukti, ir — iškart į dugną. Gediminas ir Dariaja suteikia mums gyvenimiškų žinių, moko mus plaukti. Jie — mūsų pagrindinis informacijos šaltinis.

Arūnas: Gediminas man išoperavo ausį. Na, ne, operavo ne Gediminas... kartą jam prasiartėjau, kad turiu rūpestį — auglį ausyje. Nuo to karto Gediminas visada paklausinėdavo, kaip jaučiuosi. O aš ką: skauda, jau visi metai, o reikalai tik blogėja. Vieną dieną, jis man ir sakė: suradau tau gydytoją. Man liko tik nuvažiuoti ir „pakloti“ savo ausį chirurgui.

Ilona: Dar vienas pavyzdėlis: Gediminas ir Dariaja važio kažkur į Trenton atsi-vežti jiems nepažįstamos moters, apnakvydino pas save, rytą vežė ją į oro uostą, kalbėjosi dėl bilietų su vienu, po to su kitu pareigūnu. Viskas dėl to, kad sutaptytų tai moteriai šimtą dolerių. Dariojos pa(s)aiškinimas: „Mes žinom, kaip jums sunku uždirbti tuos pinigus.“

Reda: Taip, iš Dariojos girdėjau, kad jie yra sau pasakę, jog neturi teisės palikti tokių kaip mes, naujų atvykėlių, likimo valiai. Jie siekia padėti mums, kaip kažkas prieš daugelį metų padėjo jiems. Tie žmonės nepamiršo, kad pradžią yra labai sunki... Vaidas: Žinai, į kitą kreiptumeisi pagalbos, tai tas (kas suprantama) dar pagalvotų, pakrapštytų pakaušį, tada ką nors atsakytų. O Gediminas

Gintaras: Gediminas mums papasakojo apie Philadelphia lietuvių, apie karo pabėgėlių stovyklą Vokietijoje, Šilbą, Lietuvą. Stebimės, kiek daug jis žino! Parodė vaizdą, juostę kas vyko Washington 1991-aisiais, kaip Amerikos lietuviai rėmė Lietuvos nepriklausomybės siekį. Mes iš Dragūnų tiek sužinojom apie Lietuvą, kiek neabejojau, Lietuvoje niekada nebūtume sužinoję.

Reda: Gediminas man pasakmėdavo kartą ar du kiekvieną savaitę. Kaip jis žinojo, kaip nuspėjo, kad man labai sunku, ne tik fiziškai, be ir dvasiškai? Labai reikėjo žmogaus su kuriuo galėtum pasikalbėti. Mano vyras grįždavo iš darbo vėlai, labai pavargęs ir pavalgęs tuoj kisdavo į lovą. Iš jo nebuvo pašneko. Gedimino rūpestingas: „Kaip laikais? Ką dirbai, ar ilgai dirbai, ką šiandien nuveikėi?“, — palaikė mane.

Ilona: Žmonės čia, Amerikoje, klausia: „Kaip sekasi?“, bet iš tiesų tu jiems visai nerūpi. Gediminas klausia, nes tu jam rūpi. Jam rūpi tavo problemos. Ne kiekvienam gali ir papasakoti apie sunkumus per kuriuos eini. O Gediminui ir Dariajai — atsiverti.

Arūnas: Kas skambina imigraciniais klausimais, kas pildo atvykėliams anketas? — Gediminas. Kas pakeičia ir rezervuoja atvykėliams bilietus?

iškart: „Tvarkoj!“, „Padarysim! Atvažiuoju“. Girdi tą jo „Tvarkoj!“, ir akmuo nuo širdies nusirita. Atrodo, jis to skambučio tik ir laukė. Girdėjau, Gediminą apie save juokaujant: „Reikia — tu tik pas-kambink, aš kaip taksi — tuoj pribūsiu“.

Ilona: Pas mus, Philadelphiją, yra taip: reikia pagalbos ar ko nežinai, eik pas Gediminą. Jis kuo galės, tau nuoširdžiausiai padės. Naujiesiems, atvykusiems į Philadelphiją, visi keliai veda pas Dragūnus.

Dalia: Kai mūsų bendruomenės aukštuomenė rūstavo ant manęs dėl mano straipsnių (nors nebuvo kol), Dariaja man pasakė: „Aš tave suprantu...“

Ilona: Dariaja... Ji tokia širdinga — visada supras, visada užjaus, visada paguos.

Reda: Dariaja ir Gediminas vyresni už mus. Kaip vyresniems, jaučiu jiems pagarbą. Kita vertus, jie tokie paprasti, nuoširdūs. Bendraudama su jais, nejauciu metų ar kokio kito skirtumo. Jie mums — draugai, jie — mūsų bičiuliai. Tie žmonės, Dariaja ir Gediminas, nušvietė mano viešnage Amerikoje laikotarpį. Ir ne tik ji. Tų gražių žmonių ir vailandų, praleistų su jais, prisiminimas švies ir šildys mane visą gyvenimą.

Ilona: Jie — šventi žmonės. Jei visi žmonės būtų tokie kaip jie, nebūtų jokių problemų nei tarp kartų, nei tarp bangų.

Reda: Norėčiau palinkėti Gediminui ir Dariajai daug sveikatos, daug energijos. Te ilgai ir skaisčiai dega jų gerumo ugnelė. Ji šildys dar daug žmonių. Viešpatie, apsaugok Dragūnus nuo negerų žmonių, neduok, kad žmonės, kuriems jie padeda, juos nuviltų (juk gyvenime visko būna)... Nors ne, nemanu, kad tai Gediminą ir Dariają sustabdytų — vis vien padės, vis vien darys, ką daro. Aš negaliu žodžiais pasakyti, kiek dėkingumo jiems abiemis jaučiu. Esu ne kartą sakiusi jiems: „Ačiu, Gediminai, ačiu, Dariaja. Ir kaip jums atsidedoti? Gediminas juokiasi ir moja ranka, o Dariaja šypsosi: „A, ką jūs čia! Gediminai, Dariaja, jūs ne kartą ir ne du girdėjote padėkos žodžius iš tų, kuriems esate padėję. Iš kiekvieno atskirai. Dabar jums sakom „Ačiu!“ visi kartu, ir sakome per spaudą — kad visa lietuviškoji Amerika žinotų ir girdėtų.“

Užrašė

Dalia Kairiūkštienė

AR ŽINAI, KAD...

• Estradinės muzikos metro A. Šabaniausko (1903-1987 m.) premijos lietuviškos estrados atlikėjams buvo pradedtos teikti 1990 metais. De-vintuoju Antano Šabaniausko premijos laureatu, Palangoje tris dienas vykusiam estradinės muzikos festivalyje, pas-kelbtas 46 metų dainininkas Edmundas Kučinskas. E. Kučinskui buvo įteiktas iš aukščiausios prabos sidabro ir platinos specialiai pagamintas laureato žiedas ir laureato diplomas. Laureatui yra skirta 5,000 litų premija. Palangoje gimęs ir augęs E. Kučinskas profesionalioje scenoje dainuoja 25 metus. Savo kar-jerą jis pradėjo estradiniuose ansambliuose „Kopų balsai“, „Nerija“. Pastaruosius 7 me-tus jis koncertuoja vienas. Per tą laikotarpį E. Kučinskas yra parengęs 7 solines pro-gramas, išleidęs tris savo dai-nų kompaktinius diskus ir penkias garso kasetes. Pirmą-ja premijos laureate tapo Ja-nina Mičiukaitė. Vėliau pre-mijos buvo skirtos Stasiui Po-vilaiciui, Nijolei Ščiukaitei, Nijolei Tallat-Kelpšaitėi, Vy-tautui Kernagiui, Viktorui Malinauskui, Onutei Valiuke-vičiutei, Birutei Petrikytei.

• Prie lietuviškų statulų lietuviškose kėdėse sėdi, lietuviškose lovose guli nemažai prancūzų, vokiečių, belgų, skandinavų, japonų. Ekspor-tas mūsų šalies baldžiams ta-po galimybė dirbti ir užsirdit. Jau kuris laikas nedidė-janti Lietuvos žmonių perka-moji galia, statybų mažėjimas baldų gamintojus vertia atsi-sakyti minčių, kad imonės gali išlikti prekiaudamos tik vietos rinkoje. Šiuo metu Lietuvos baldžius gelbėja tik eksportas į užsienį.

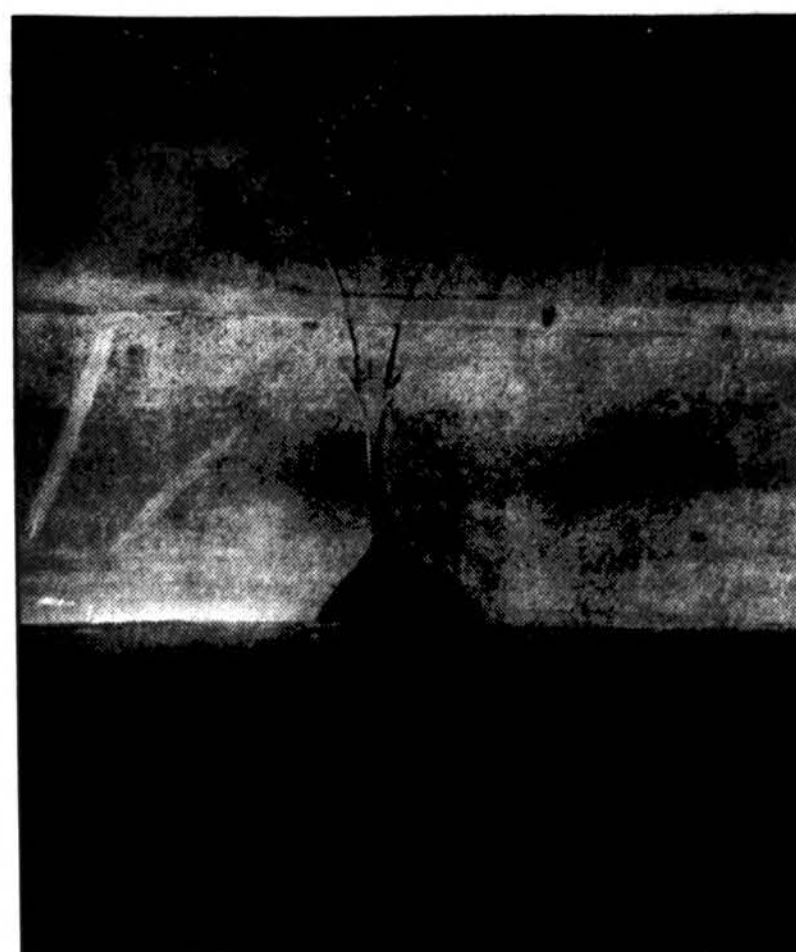
• Lietuvoje yra 90 smul-kių alaus daryklų, kas sudaro 10 proc. Lietuvos alaus rinkos.

• Kaune yra 54 bendrojo lavinimo mokyklos. Iš jų — 4 pagrindinės, 4 pradinės ir 3 jaunimo mokyklos.

ZODIAKAS OŽIARAGIS

Eurazijoje ir Šiaurės Afrikoje paplitusi laukinė ožka įspū-dingais ragais, atlenktais atgal ar suktais, kartais laiko-ma mėnulio simboliu, pvz., jų pasitaiko akmenis amžius piešiniuose ant uolų, taip pat Mesopotamijoje (Gilgameso epas). Ožiaragis arba Capricornus, yra dešimtas Zodia-ko ženklas, jis atitinka pirmąjį žiemos mėnesį, Saulė būna šiame ženkle gruodžio 21 d. — sausio 19 d. Marsas Ožiarag-yje yra pakilęs, čia yra Saturno namai. Jupiteris, Marsas ir Saulė (Uranus) jau nuo he-lenistinės astrologijos laikų yra jam priskirti globėjai. Satur-nas, Venera, Merkurijus — jų atitikmenys indų astrologijoje. Ožiaragis yra žemės ženklas, moteriškas, neigiamas (pasy-vus) ir kardinalus. Ožiaragio zvaigždynas identifikuojamas su jau babiloniečių šaltiniuose minimu mišriu gyvūnu ožka-žuve. Ožys dažnai traktuojamas (teigiamai arba neigiamai) kaip vyro seksualinių jė-gų įkūnijimas. Indijoje — Saulės gyvūnas, skirtas ugnies dievui. Senovės Graikijoje ožys buvo aukojamas Dionisui, ant jo jodinėjo Afroditė, Dionisas ir Panas. Biblijoje — aukojamas gyvūnas, ant kurio krinta visos nuodėmės, todėl kaip atpikimo ožys išvaromas į dykumą.

Parengta pagal
Udo Becker. L.T.

M. K. Čiurlionis. „Ožiaragis“.

Bičiulystė

BİČIULIŠKOS KŪČIOS BRIGHTON PARKE

Kas mums lietuviams katalikams yra Kūčios? Negaliu kalbėti už visus, bet daugumai, gal ir visiems, — šventos nakties paslaptis ir buvimas kartu. Tai šeimos susikaupimo, susitikimo šventė, kai susirinkusieji susėda už stalo, sukalba poterių, dalijasi kalėdaiciu, prisimena negrįžtamai išėjusiuosius, padėdami jiems lėkstelę, uždegdami žvakelę.

Ką daryti tiems, kurie, toli nuo šeimų, nuo tėvynės, kurie lyg ir savų namų neturi, o tik laikinus, kuriuose dirba ar yra prisiglaudę? Kauniečiui Algimantui Keziui, trečius metus čia skaičiuojančiam, kirbėjo mintis — ar tieja Kūčios, Kalėdos, Naujieji metai ir vėl vieniši žmonės kur nors susigūš kampe, ašarą nubrauks. Nelengva, ypač tokių metinių švenčių proga, kai jautiesi nelabai kam reikalingas, nes kiekvienas turi savo rūpesčius, o pirštis kam nors į svečius lyg ir netinka. Kun. Jauniui Kelpšai taip pat rūpėjo kaip nors pritraukti daugiau žmonių. Tada Algimantas pasiūlė organizuoti tokiems žmonėms Kūčias ir „mašyną“ — emė suktis. Buvo skelbiama viešai — vienišiai ir neturintys kur sutikti Kūčias ir Kalėdas — eikite pas mus. Užsirašė apie 50 žmonių. Atvyko per šešiasdešimt.

Kartu su kun. J. Kelpša padėjo ruošti ir nuo Vilkaviškio kilę kunigai — Vaidotas Labašauskas ir Žydrūnas Kulpys.

Velykas ir kitokių suėjimus vienišiams žmonėms. Ypač jaunimui, kuriems Lietuvoje tokias šventes ruošė tėvai. Reiktų stengtis padėti, kad svetimon žemėn atvykęs jaunimas nenutoltų nuo bažnyčios, kad religinės tradicijos ir čia tęstųsi. Toliau jau viską darė kunigas Jaunius. Kai aš jo po kelių savaičių paklausiau ar daug žmonių užsirašė (tada buvo tik šeši), jis man atsakė, kad jei ir šeši žmonės ateis, vis tiek švėsime. O kas įvyko — dešimt kartų daugiau atėjo! Įspūdziai patys geriausi. Kaip gerai, kad bažnyčion prisirinko tiek daug žmonių. Neabejoju, jog šios Kūčios — graži pradžia ateičiai.

Naujųjų metų proga, visiems linkiu Meilės, Atlaidumo. Ypač atleidimo smulkmenose. Taip mūsų bendruomenė bus stipresnė.

Salomėja Daulienė.

Salomėja Daulienė. JAV LB Brighton Parko apylinkės pirmininkė. „Mūsų parapijoje, nuo pat atvykimo į JAV, niekada nebuvo švenčiamos Kūčios tą patį vakarą. Todėl buvo labai malonu padėti jas surengti. Kartu su Monika Gudaitiene tvarkėme stalus, aptarnavome žmones. Kūčių vakarą pasitikau svečius. Kun. Jaunius užsakė maistą pas Morkūnus, mes padėjome jį patiekti. Visus teko pasveikinti JAV LB vardu. Mūsų parapijoje yra nemažai ir išsvijusių vienišų žmonių, kuriems Kūčių vakarą būtų buvę liūdna, jei jie nebūtų pakviesti pabūti kartu. Jie sudarė kokią trečdali visų dalyvavusių. Šios Kūčios buvo patrauklios viskuo — daug lietuvių, kun. Jaunius ir jam talkinusieji kunigai ir seselės Ramutė, atvykusi iš Pažaislio vienuolyno, sukurė labai šiltą jaukią aplinką, sugebėjo perteikti šventosios nakties nuotaiką. Ypač visiems paliko įspūdį kun. Jaunius pasiūlymas palaiminti vienas kitą, esant kirėje ir dešinėje, nubrėžiant kryželį kaktoje. Kaip buvo malonu, kai kiekvienas, būtent kiekvienas žmogus galėjo pasakyti ne daugiau kaip tris linkėjimus visiems. Buvo nuostabiai draugiška ir linksma. Bažnyčia prisirinko pilna lietuvių, kurių daugumą sudarė neseniai atvykusių žmonių iš Lietuvos, o jų Brighton Parke priskaičiuojama apie tris tūkstančius! Galėčiau tvirtinti, kad tai bažnyčios atgimimas, taip svarbus mums, seniesiems gyventojams. Tai buvo labai svarbios šv. Mišios, nes slovakas parapijos klebonas, višą laiką stengiasi pabrėžti, kad parapijoje mažai lietuvių. Žmonių padaugėjimui daug prisidėjo kunigas Jaunius, kuris moka bendrauti, patraukti juos. Jo veikla ALTV ar spau-

Bičiuliškose Kūčiose lietuviškame Brighton Parke (iš kairės): Birutė Kairienė, Mindaugas Kairys, Arūnas Raugėvičius, Audronė Raugėvičienė, Laima Makauskaitė, Gintautas Kindylus.

doje, radijuje patraukia ir sudomina. Tiek žmonių bažnyčioje buvo tik kai mes atvykome iš Vokietijos. Širdis džiaugiasi, matant visą tai. Dabar reikia tik išlaikyti tuos žmones, kad jie vis dažniau ir ir dažniau ateitų į mūsų bažnyčią.

Naujų metų proga linkiu, ko linkėjau per Kūčias — meilės ir vienybės!

Stasė ir Vyta Jagminius sutikau Lemonte jau po šv. Mišių. Atskubėjo iš Brighton Parko parapijos, kur su visa šeima buvo nuvykę dalyvauti, kaip žmonės įvardija „kun. Jaunius Kūčiose“: — „Žinai, aš tokia laiminga, kad mes ten dalyvavome. Tokia dvasinga aplinka. Tokia šiluma, kunigai buvo taip arti mūsų. Atrodė, kad neįmanoma, jog Kūčios būtų šventimos kitaip, nei iki šiolie — tik namuose. Pasirodė, kad gali susikurti ir visai nauja tradicija, per pačias tikrasias Kūčias susirinkti ir pasijusti, kaip mes — viena tauta, viena šeima. Ir kitais metais, jei tik bus rengiamos tokios Kūčios, būtinai dalyvausime, ir kitus pakviesime. Ne tik vienišai, bet ir šeimos gali būti dakti. Norėčiau, kad tokios pirmosios Kūčios taptų tradicijomis.“

Artėjantiųjų metų proga norime visiems palinkėti kuo geriausios sveikatos. Būkime sveiki kūnu, bus sveika ir mūsų siela. Taip pat linkime, kad kuo daugiau žmonių mylėtų vienas kitą.

Daiva Butautaitė. JAV — 7 metai: „Tai mano pačios maloniausios Kūčios, kurias švenčiau iki šiolie. Mes visi sužavėti kunigų šiluma, artumu, paprastumu. Kunigas Jaunius prie kiekvieno priejo, pakalbino, paspaudė ranką ir palinkėjo ką nors gero. Botent, kiekvienam žmogui. Mes visi šešiasdešimt ar net daugiau žmonių, sėdėjome prie vieno stalo ir jautėmės didele šeima. Mano brolis, kuris nėra toks aktyvus katalikas, po šių Kūčių sakė, kad jam tarsi tikėjimas atsinaujino — toks įtikinamai šiltas ir tikras pasirodė kunigo žodis. Mūsų draugai, jau iš mūsų ir kitų išgirdę, kaip buvo jauku ir gera, galėjosi, kad neuėjo kitur. Kitais metais jie bus kartu su mumis. Aš būtinai ateisiu ir kitais metais. Naujųjų metų proga linkiu

visiems daugiau artimo meilės“.

Jane Hurst. Žolininkė. 50 m. Ją pakvietė Daiva, kalbėjo: „Aš džiaugiuosi, kad turiu lietuviško kraujo. Čia taip puiku pas jus. Dar tokių Kūčių nebuvau turėjusi savo gyvenime. Būtinai dalyvausiu ir kituose lietuvių renginiuose ar šventėse ir išmoksiu susikalbėti lietuviškai. Daiva pažadėjo man padėti“.

Virgilijus Ragauskas.

Virgis Ragauskas. 50 metų. JAV — du mėn. Kauniečiai: „Visą gyvenimą, Kūčias švenčėme namuose. Dabar čia atsidūręs ne pagalvojau, kad man teks tokia galimybė dalyvauti bendrose Kūčiose, kuriose pasijaučiau kaip savo namuose, tik, gaila, be žmonos ir sūnaus. Tarp tiek svetimų žmonių jaučiausi savu. Juk būčiau visas šventės praleidęs vienas pats su saviu. O dabar dėkoju žmonėms, kad Kūčios, šv. Kalėdos praėjo jaukių, lyg ir savų namų aplinkoje. Kai bažnyčioje kunigas pakvietė visus susiimti už rankų, man gerklėje lyg ir spazmos, ašaros arti buvo, taip viskas jau dino — toli nuo tėvynės, bažnyčia pilna lietuvių, daug jaunų žmonių. Tokiose vietose jauti tautą — mes jėgal Lietuvoje koks skirtumas? Seni kunigai gana konservatyvūs, o jaunieji, kaip ir kun. Jaunius ar kiti, bando keisti nusistovėjusią rutiną, bando eiti prie žmonių. Tokių kunigų pagalba tikėjimas neišblės, o tik stiprės. Visiems linkiu gerų Naujųjų metų!“

Audronė Raugėvičienė, lituanistė, ekonomistė, JAV — dvi savaitės. „Nespėjau atvykti, o jau pagavo hamų ilgesys — Lietuvoje liko dukra ir sūnus, abu studentai. Labai

varžiausi eiti pas nepažįstamus žmones, nepažįstamą aplinką. O kai įėjome — visas varžymasis išgaravo, iškart kaip namuose, kaip savo šeimoje. Geras jausmas. Mane pagavo kunigų dėmesys mums visiems, neabejotinai kiekvienas iš mūsų čia buvo laukiamas ir reikalingas. Malda visus vienių. Po šv. Mišių, kai kunigai, seselės mus, išieinančius iš bažnyčios, išlydėjo, kiekvienam paspausdami ranką, man pasirodė, kad jie, kaip geri namų šeimininkai, išleidžia, kad vėl sutiktų. O Lietuvoje didelė dalis kunigų yra labai trafariški ir šalti. Naujųjų metų proga linkiu visiems šilumos ir meilės ne tik savo namuose“.

Arūnas Raugėvičius. 42 metų, JAV — 10 mėn. Kauniečiai: „Tai ne pirmos Kūčios, kurias sutinkame ne savo namuose. Buvo toks laikas, kai galėdavome nuvykti kalėdinį atostogų paslindinėti, taip teko sutikti Kūčias, šv. Kalėdas Austrijoje, Slovakijoje. O šios Kūčios paliko labai malonų įspūdį. Gerai, kad nereikėjo plušėti, jas ruošti, ypač kai dirbi visą dieną. Sakytum, kad ir Lietuvoje viskas tas pats, tik trūksta to, kas buvo čia — kunigo artumo, dėmesio kiekvienam žmogui. Norisi tikėti, kad Lietuvos jauni kunigai palaipsniui padės pasikeisti kunigo įvaizdžiui — jie taps artimesni. Per LTV kun. Salvijus veda labai įdomias laidas, kurios irgi padeda žmonėms įsigilinti daugiau į religiją. Priartina ją prie kiekvieno žmogaus. Tai svarbu. Gerų Naujųjų metų, kad mūsų gyvenimas pagerėtų ir šeimoms nereikėtų atsisukti dėl vieniokių ar kitokių susidariusių neregulių Lietuvoje.“

Birutė Kairienė, dviejų sūnų mama, bankininkė. JAV — treji metai: „Daiva pakvietė į šias Kūčias. Buvome su jauniesniu sūnumi Mindaugu, o vyresnysis Tautvilas — būsamas lakonas, studijuojantis St. Louis universitete, buvo su savo draugais. Dirbau iki šeštos valandos vakaro. Kada man patiai pasirodė? Todėl apsidžiaugiau ir sunešimau — o kaip atrodytų svetimų žmonių tarpe? Dieve, kaip buvo lengva ir gera — mes visi, tarsi seni pažįstami, tarsi viena šeima. Net keista, kaip buvo paprasta bendrauti. Ačiū moteriškėms, kurios taip puikiai padengė stalus. Tokie bičiuliški susijimai ta ar kita proga, skatina mumyse norą ir kitam kartui susieiti. Labai dėkinga visiems už širdies šilumą.“

Naujųjų metų proga linkiu visiems savitarpio supratimo. Kad gyventume saugiai ir lietuviškai nekristų...“

Vytautas Katilius. JAV — penkeri. Praeitėje Lietuvoje žinomas muzikantas, šiaulių estradinio ansamblio „Vairas“ įkūrėjas, dainų kūrėjas. Gal dar nepamiršote jo dainos: „Gimiau nei per anksti, nei per vėlai, gimiau pačiu laiku...“? Būtent ši daina ir susilėdė Vytautą, kai kunigas

Stasė Jagminienė (iš kairės), Jane Hurst, Daiva Butautaitė.

DRAUGAS, 2001 m. gruodžio 28 d., penktadienis

5

MENO PASAULYJE

**** Gruodžio pradžioje** Klaipėdos dramos teatre pagal italų rašytojo Aleksandro Bariko literatūrinį monologą pastatytos muzikinės tragikomedijos „Hello, Lemon“ žiūrovai neišvydo. Spektaklis sužlugdo dėl teatro scenoje debiutuojančio žinomo džiazo muzikanto ir politikos Vytauto Grubliausko. Tą vakarą kartu su aktoriumi Rimantu Pelakausku turėjo vaidinti klaipėdiečių pamėgti džiazo muzikantai — Saulius Šiaučius, V. Grubliauskas ir Edmundas Federavičius. Imta kalbėti, jog spektaklis sužlugdo dėl to, kad vienas atlikėjų tą vakarą buvo neblaivus. Klaipėdos dramos teatro vadovas Gediminas Prancūnas nenoriai kalbėjo apie šį incidentą. Tačiau pripažino, kad jis įvyko dėl prastos V. Grubliausko sveikatos. Paklaustas, kodėl publikai nepažįstamam aktorui, G. Prancūnas atsakė, jog nenorėda dar labiau jos įaudrinti: „Atlikėjo ligą, dėl kurios spektaklis neįvyko, galima pavadinti technine kliūtimi“. Žiūrovai, teigiantys, kad spektaklis neįvyko dėl to, jog atlikėjas buvo išgėręs, savo nuomonę pagrindė tokiu argumentu — iki premjeros likus pusvalandžiui, V. Grubliauskas pasirodė teatre ir veržėsi į sceną. Šis garsio džiazo festivalių organizatorius liberalas — vienas populiariausių žmonių Klaipėdoje. Išrinktas uostamiesčio tarybos nariu, muzikantas pretendavo į mero postą. Miesto taryboje kurį laiką vadovavo kultūros, švietimo ir sporto komisijai.

Jaunius, pamatęs jį vėluojant, pajaukavo: „Na, matai, kaip gerai, kad gimiau nei per anksti, nei per vėlai!“, „Ypačiai patiko šios Kūčios, jaučiausi kaip vienos didelės šeimos narys. Buvo tokia sielos ramybė, žmonės geranoriški. Nebebuvo mums įprasto sarmatylumo (čia mes abu nusijuokėme, nes jau buvau pamiršusi šį nelabai lietuvišką, bet vartojamą lietuvių tarpe išsireikimą (L. T.), kai žmogus galvoja — aš prie tavęs neprieisiu, nepakalbinsi, nes tavęs nepažįstu. Juk mes susirinkome ne gerimo tikslu, o pabuvimo kartu, dažnai taip reikalingo lietuvių sielai. Šiose Kūčiose tarsi pasipildėme dvasingumu, kurio pritrūkstame. Mūsų dažnesniam bendravimui trukdo labai dideli atstumai, užimtumas, sunkus darbas. Kai viskas suplaukia į vieną vietą, neretai žmogus sunkiai kur išsijudina. Bet tokie pobūviai mums labai reikalingi.“

Mūsų buvimas šioje žemėje toks laikinas ir trumpas, todėl visiems Naujųjų metų proga noriu palinkėti paties svarbiausio — Meilės ir atlaidumo“.

Kalbėjosi
Ligija Tautkuvienė

Vytautas Katilius.

**** Kultūros ministerijos** paskelbti šių metų Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatai. Devyni menininkai apdovanoti už pastarųjų penkerių metų meno kūrybą, reikšmingus Lietuvos ir pasauliui. 2001 metų Nacionalinės kultūros ir meno premiją pelnė rašytojai Leonardas Gutauskas ir Justinas Marcinkevičius, operos solistė Violeta Urmanavičiūtė-Urmanaitė, kino režisierius Šarūnas Bartas, kompozitorius Feliksas Bajoras, dailininkas Leonoras Vytautas Strioga, Lenkijoje gyvenantis lietuvių dailininkas Stasys Eidrigėvičius, dirigentas ir muzikologas Donatas Katkus, aktorius Kostas Smoriginas. Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija — vienas garbingiausių Lietuvos ir pasaulio lietuvių bendruomenės menininkų apdovanojimų. Jis teikiamas kasmet nuo 1989 metų. Premijos dydis — 42,500 litų. Kandidatūras svarsto Premijų komitetas, kuriam šiuo metu vadovauja Sigita Geda. Komitetą sudaro žinomi Lietuvos menininkai ir menotyrininkai. Laureatai, kaip kasmet, bus pagerbti Lietuvos valstybės atkūrimo dienos — Vasario 16-osios — išvakarėse Prezidentūroje. Kultūros ministras Roma Dovydenienė pasidžiaugė, kad Nacionalinės premijos laureatų kūrybą populiariai šiemet buvo skirta 400,000 litų. Taip ketinama elgtis ir ateityje. Premijų komiteto nariai pripažino, kad apdovanojimo lema ne tik pristatytą menininko „kalibras“, bet ir visuomenės dėmesys jo kūrybai, sklaida pasaulyje, pristatymo recenzento iškalba, pačių vertintojų intuityja. „Tada sklaida pasaulyje — ne pagrindinis argumentas, nes dabartinė Lietuva yra visame pasaulyje“, — perspėjo S. Geda.

**** Didžiosios Britanijos** korporacijos BBC apklausa parodė, kad roko grupės „The Beatles“ legenda John Lennon žymiausias visų laikų brito rinkimuose pasirodė esąs svarbesnis už poetą William Shakespeare. Velionio J. Lennon eilės ir melodijos lėmė, kad jis lenkia W. Shakespeare, mokslininką Sir Isaac Newton ir šalies karo metų lyderį Sir Winston Churchill. J. Lennon, kurio 21-osios nužudymo metinės neseniai buvo minimos, pirmajame dešimtyje atsidūrė kartu su mokslo pionieriais, tyrinėtojais ir šalį gelbėjusiais lyderiais. Kitas „eksbitas“ Sir Paul McCartney, kuris pateko į dvidešimtuką, yra aukščiausiają poziciją užimančias tebegyvenantis asmuo. Gana neblogai vertinami roko „chameleonas“ David Bowie ir „Posh Spice“ vyresnysis Anglijos nacionalinės rinktinės futbolininkas David Beckham.

Parengta pagal Lietuvos ir užsienio spaudą L.T.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS

Praeitėje „Bičiulystėje“ (Nr. 26, gruodžio 14 d.) str. „Bičiulius pažinsi nelaimėje“ ne dėl redakcijos kaltės, išivėlė klaida: penktos skilties paskutinėje pastraipoje, kur kalbama apie Putnamo seselę, vietoje „seselė Petronėlė“, reikia skaityti „vienuolyno provincijolė Paule“. Atsiprašome ir aciu Izabelei Zmuidzinienei už pastebėtą klaidą. L. T.

ŠYPSENA — SIELOS VEIDRODIS

Kai studentė iš Lietuvos pasi-
suptino amerikiečių šypsena,
taip pagailo jaunuolės, nemo-
kėjusios įvertinti vienos gra-
žiausių bei brangiausių Die-
viškojo Kūrėjo dovanų. Niekas
nemėgsta „rūgštaus obuolio“,
niekad nepatrauks susirau-
kęs, lyg džiuvinta slyva, vei-
das. Net pati žaviausia pasau-
lio gražuolė, be šypsenos, be
vidinės šilumos, be sielos gro-
žio, atstums kiekvieną, it led-
kalinį.

Milton savo „Prarastajame
rojuje“ ryškiai pabrėžė šypse-
nos vertę: „Meili šypsena, mū-
sų širdgėlių vienintelis balza-
mas“. Šypsena nutvieskia niū-
raus ūpo debesis, pakelia nuo-
taiką ir neša šviesos, gerumo,
net linksmosto sparnais... Tai,
kas pasiekia gyvenime giliau-
siai, nešdama glėbį vertin-
giausių dorybių, kas kainuoja
mažiausiai — nieko, bet dau-
giausia duoda, yra tikrai ma-
loni šypsena. Jau laisvoje Lie-
tuvoje motinos mokė dukras
liaudiškai: „Šypsena nieko ne-
kainuoja, bet daug perka!“

Lietuvos Dukterų draugijos
narės, tos pasiaukojusios idea-
listės, lankydamos vienišus,
vargdienius, paliegius ligo-
nius — neša viltį, paguodą,
skausmų nuraminimą, norą
gyventi. Ne jų dovanėlės, ska-
numynai, bet atneštoji užjau-
čianti šypsena yra milijoninės
vertės. Ištiesta glostanti pa-
galbos ranka yra Dangaus
siunčiamas palaiminimas!

Visada žavedavo kraštai su
kultūringais gyventojais.
Austrijoje, net statybos darbi-
ninkai, tratinami grindinių,
sekundei sustabdo ir mesdami
plačiausią šypseną, pasveiki-
na visai nepažįstamą praeivį:
„Grüß Gott!“ (Garbė Dievui).

Gal patys draugiškiausi, pa-
saulgiausi, maloniausi žmonės
JAV-ose yra Aliaskoje. Su šyp-
sena, kone puldami, stengiasi
visiems pasitarnauti. Tikrai
išvykdama, supratu kodėl.
Jei sugedus kieno nors maši-
nai kelyje, pravažiavai pro
šalį nepadėjęs — tai lygu
žmogžudystei. Palikti nelai-
mėje, žmonės be pagalbos gali
mirtinai sušalti.

Negalima buvo atsistebėti
žmonių gerumu, pagalba,
prietelyste Naujoje Zelandijo-

je. Jie nevadina atvykėlių tu-
ristais, bet draugais. Šypsoda-
miesi, kone smagiai juokda-
miesi, jie taip maloniai nutei-
kia, jog, pamilęs visą kraštą,
nori sušukti: „You made my
day!“ (Amerikiečių papročiu
ariant). Užklausiui, kokia jų
gerumo paslaptis? „Sunshine“,
ratukais nudardėjo, anot Ales
Rūtos, skardus juokas...

Nepatiko jaunai studiozei ir
„amžinas“ amerikiečių „Thank
you“. Turėčiau pripažinti, jog
tie du malonūs žodeliai palietė
čia rašančią visam gyvenimui.
Grįžus iš Anglijos po užbaigtų
studijų, pusseserė stebėjosi:
„Kas tau pasidarė? Grįžai vi-
sai kitu žmogumi. Kiekvienam
kaimiečiui turguje vis dėkoji!“

Su širdgėla tenka paminėti
syki vežė lietuvaitis — geras,
doras, sąžiningas, sielos žmo-
gus — j oro uostą. Skubėjome.
Kai trečią kartą mus kelyje
užleido j priekį, jis ir sakė:
„Kokie kultūringi tie ameri-
kiečiai! Lietuvoje niekad ne-
praleis. Dar net kulokū (jo iš-
sireikšimas) pagrūmos!“ Šir-
dyje grūmėsi gėda, užuojauta
su gailesčiu, o viršio nuošir-
džiausi linkėjimai, kad Lietu-
voje išnyktų grubumas, nea-
pykanta žmonėms, o užuot
grasinancio kumščio, pakiltų
ranka draugiškam pamojavi-
mui — „Važiukite!“ Juk tai
taip lengvai įvykdoma, tada ir
žmogus galėtų daug geriau
pasijusti kultūringu žmogumi
esąs. Arba bent civilizuotas —
ne laukinis!

Jau anais senais laikais ir
Šekspyras stebėjosi bei guodė-
si savo sukurtose dramose
„Henrikas VIII“. Žmonių blo-
gi elgesiai amžinai gyvena
bronzėje; o jų dorybės mes
užrašome vandenyje! Šypse-
na, padėka, mandagumas,
viens kito gerbimas, supratimas
ir net atjautimas pri-
valetų būti mūsų visų kasdieni-
niai palydovai, bendraujant
ne tik su savo mielais tautie-
čiais, bet ir su visais Aukš-
čiausiojo vaikais žemėje. Tiek
meilė, tiek pagarba, tiek drau-
giškumas, tiek dėkingumas
nėra vienos krypties gatvė.
Mes visi turime mokėti ne tik
imti, bet ir duoti! Ne tai, ką tu
gauni, bet ką tu duodi — su-
daro gyvenimo prasmę!

Stasė E. Semėnienė

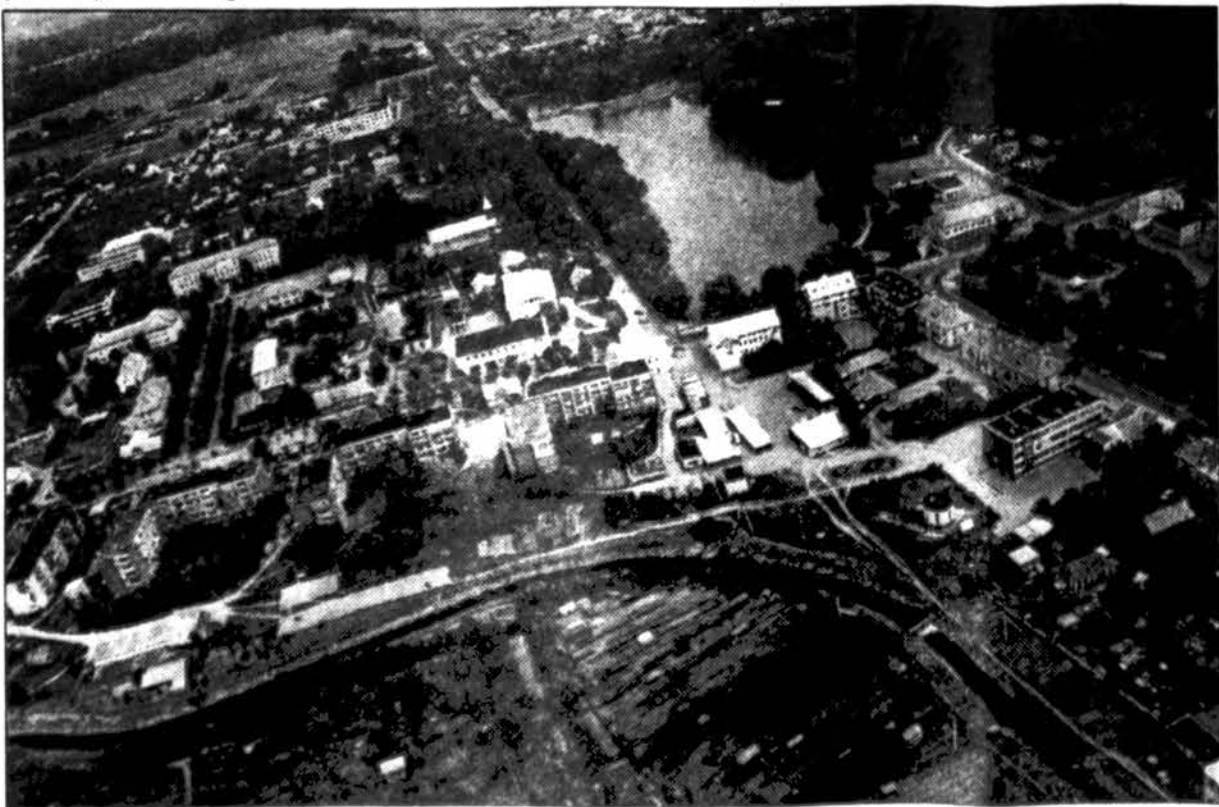
ŠAKIŲ DEKANATO MUZIEJUS

Dvasinių vertybių ugdymas
yra vienas svarbiausių šio
laikmečio uždavinių. Vykdyti
šį uždavinį pasitelkiamas įvai-
rios institucijos. Manome, kad
tam pasitarnaus naujai įreng-
tas, lapkričio 18 d. atidarytas,
religinis Šakių dekanato mu-
ziejus.

Muziejus įrengtas Šakių pa-
rapijos namų mansardeje. Tai
ne ypač tinkama patalpa, nes
neapsilidoma, o daiktų išdėsty-
mui labai trukdo stogo šlaitai.
Bet, kaip atidarymo metu pa-
sakė Šakių parapijos klebo-
nas, kun. Deimantas Brogys
(muziejaus korimo iniciato-
rius) — džiaugiamės tuo, ką
turime. Jeigu atsirastų galimy-
bės, muziejų plėsimė, gal net
perkelsime į geresnias patal-
pas.

Iš tiesų — džiaugiamės tuo,
ką turime. Iki atidarymo mu-
ziejuje sukaupė daugiau kaip
tūkstantis eksponatų. Vertin-
giausi eksponatai — tai litur-
giniai drabužiai ir reikmenys,
jų yra per 400. Be jų nemažai
sukaupė apeiginių ir simboli-
nių daiktų: kryželiai, žvakidės,
škaplieriai, fotonuotrau-
kos, gausi knygų bei žurnalų
lentynėlė. Daugumą jų pado-
vanojo dr. Juozas Kriaučiū-
nas, gyvenantis JAV, Putnam
mieste. Jam nuoširdžiausiai
dėkojame.

Ateityje prie muziejaus nu-
matoma atidaryti skaityklą,
tačiau dėl lėšų trūkumo šiuo
metu tai neįmanoma.
Nors muziejus įkurtas ir vei-
kia visuomeniniais pagrinda-
is, bet veikla vykdoma. Be
lankytojų priėmimo, o jų iki
gruodžio 10 d. buvo 341, mu-
ziejuje vedamos kai kurios ti-
kybos pamokos mokiniams.
Jau buvo 16 pamokų. Esame
įsitikinę, kad religinio mu-
ziejaus fondų tvarkytoja

Zanavykų sėdimo Šakių iš lėktuvo

Nuotr. Gedimino Jokūbaičio

Aukščiausia Kaledų eglutė Vilniuje — tai daugiau kaip 326 metrų aukščio Televizijos bokštas, kuris ir šiemet nuo Kaledų pirmosios dienos iki Trijų Karalių šventės bus iliuminuotas. G. Žilinsko (Elta) nuotr.

TARP MŪSŲ KALBANT

JAU PRAEJO VIENERI

Marquette Parke sau gyve-
nom, / Gimėm, augom ir pase-
nom, / Saukėm, rėkėm už tė-
vynę / Marquette Parko neap-
gynėm. / Ir palikę baltą frontą,
/ išsikraustėm į Lemontą.

Tai tikra tiesa. Mūsų daug-
ma išsikraustė į Lemontą
arba į visokius kitus „lemon-
tus“. Išsikraustė ir Vl. Vijeikis.
Tik ne į Lemontą ar kurį
kitą Čikagos priemiestį, bet
tenai, iš kur, deja, nebesu-
grįžtama. Vl. Vijeikis mirė
prieš pat Kaledų šventes
(2000 m. gruodžio 23 d.). Tų
metų gruodžio 27-tos dienos
darganotą vakarą su juo atsi-
sveikinome, o rytojaus dienos
rytą išlydėjome Amžinybėn.

Poeto žodžiaisariant, lai-
kas lekia kaip užburtas. Va,
regis, kad tik vakar ar užva-
kar mudu kalbėjome jo (velio-

jaus aplinkoje mokiniai geriau
įsisavina perteikiamas žinias,
giliau suvokia dvasines ver-
tybes, jų reikšmę žmogaus gy-
venime.

Muziejaus veiklos tikslas —
pasitarnauti dvasiniam žmo-
nių ugdymui.

Bronė Sakalauskienė
Muziejaus fondų tvarkytoja

Vladas Vijeikis.

nio) Marquette Parke gyvento
namo svetainėje. Kalbėjome
apie prabėgusias dienas, apie
praeitį, begimstančius įvy-
kius. Pamenu, Vl. Vijeikis pa-
sakojo, kaip jiems (tėvui, moti-
nai ir jam pačiam) atvykus iš
tolimo Charkovo, teko apsigy-
venti Panevėžyje, Nevėžio
upės pakrantėje. Tuosyk Vla-
das pasakojo, kaip jis gar-
džiudavosi mamos iškepta
duona. Jis sakė (pora kartų
kartodamas), jog dar nėra pa-
miršęs ajalais klotėje krosnyje
iškeptos duonos kvapą.

Kur Vl. Vijeikio nebūta ir ko

nedaryta! Gimė Charkove,
Ukrainoje. Gyveno keliuose
Lietuvos miestuose. Taipgi gy-
veno Vokietijoje, Prancūzijoje,
Brazilijoje ir pagaliau JAV.
Nuo pat mažens skautauda-
mas, pasiekė vyresnio skauti-
ninko laipsnį, o 1967-1969 m.
buvo Lietuvių skautų brolijos
vyriausias skautininkas. Bai-
gęs pradinį mokslus, mokėsi
gimnazijoje, o paskui Kauno
Meno mokykloje. Vėliau mo-
kytojavo, dirbo Marijampolės
teatre scenos dekoratoriumi,
bendradarbiavo spaudoje, ka-
reivavo... Gyvendamas Vokie-
tijoje (išvietintų asmenų sto-
vykloje), rengė parodas, rūpi-
nosi bendro likimo draugų ge-
rove ir už teisybę buvo patup-
dytas už groty. Patekęs į Pa-
ryžių, gilino meno studijas.
Atkakęs į Sao Paulo, prisidėjo
prie „Mūsų Lietuva“ laikraščio
steigimo. Jame rašė ir iliust-
ravo. Galop atvyko į JAV. Il-
gai neužtrukęs New Yorko
mieste, persikėlė į Čikagą.
1948-1950 m. „margučio“
„Margučio“ radijo laidoje. Jo
sumanymu ir pastangomis,
buvo įsteigta sekmadieninė li-
tuanistinė mokykla — tėvynės
pažinimo valandėlė. Gyvena-
mas Čikagoje, įkūrė „Vi Vi“
spaustuvę ir leidyklą „Tėviš-
kelė“ vardu. Redagavo ir lei-
do vaikams laikraštėlį „Tėviš-
kelė“. Jo spaustuvėje ilgokai
buvo spausdinamas „Margu-
čio“ žurnalas. Jis suredagavo
(1965 m.) paskutinę „Margu-
čio“ žurnalo laidą. Visą de-
šimtmetį išbuvo „Skautų aid“
žurnalo techniniu redaktoriumi.
Daug skaitė, rašė, iliustravo
ir leido savo bei kitų para-
šytas knygas. Parašęs ir išlei-
dęs feļetonų knygą „Geriau
juoktis negu verkti“ tapo (bu-
vo pakviestas) Lietuvių rašy-
tojų draugijos nariu.

Vl. Vijeikis labai mėgo teat-
rą. Tačiau į aktorius, kaip sa-
koma, „nesimušė“. Vis dėlto jis
buvo mūsų bene geriausias
linksmo žodžio kūrėjas ir at-
likėjas. Gaila Amžinybės iš-
keliausio Vl. Vijeikio. Atrodo,
jog jis galėjo ilgėliau pabuti
mūsų tarpe.

Pasaulyje rengiamos pomir-
tinės dailininkų parodos. 2000
m. gegužės 12-24 d. Čikagoje,
Čiurlionio galerijoje, buvo su-
rengta Vl. Vijeikio atliktų dar-
bų paroda, kurią būtų galima
pavadinti dailininko priešmir-
tine paroda. Jis buvo priešin-
gas parodos rengimui. Gerai
pamenu, jis kuklinosi ir atsi-
sakinėjo. Vis dėlto pavyko
įkalbinti ir surengti jo darbų
parodą. Ją surengė Lituanistikos
tyrimų ir studijų centras,
glaudžiai bendradaraujantis su
Čiurlionio galerijos vadovybe.
Vl. Vijeikio kūrybinio turto
didelė dalis saugojama Litua-
nistikos tyrimo ir studijų cen-
tro archyve. Kita dalis pateko į
Lietuvių skautų sąjungos ar-
chyvą ir Balzeko Lietuvių kul-
tūros muziejų.

Čikagoje, Jaunimo centre
veikiančioje Čiurlionio gale-
rijoje tebestovi Vl. Vijeikio pa-
gamintas staliukas, kurio vir-
šuje matomas dailiai išpjaus-
tytas žirgų jojantis raitelis ir
žodžiai: „Kai aš jočiau per Vil-
niaus miestelį, visos miestion-
kės manimi gerėjosi“. A. A.
Vladas Vijeikis buvo ir tebera
vertas neužmirštamo dėmesio
bei pasigėrėjimo.

Petras Petrutis

* Kaledų rytą netradicinė
vestuvių ceremonija vyko
įgulos bažnyčioje. Čia žiedus
sumainė Juozas Vitkaus in-
žinerijos bataliono karininkas
Julius Gaizauskas ir jo iš-
rinktoje Renata. Pasak Kari-
ninkų ramovės viršininko ka-
pitono Gedimino Reuto, tokia
iškilminga ceremonija, ban-
dant atkurti karininkų tradi-
cijas, vyko pirmą kartą.

(KD, Elta)

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

A & S 24 HRS. 7 DAYS
773-631-1833
(angliškai)
(TONY) ANATOLIUS BACKO
773-617-6768 (lietuviškai ir rusiškai)
FREE ESTIMATE
Apšildymo ir šaldymo sistemų
visapusiškas aptarnavimas
ir instaliacija

V.A.I. Auto Services.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės
darbus. Variklio kompiuterinis
patikrinimas. Nuolatiniams klientams
nuolaidos. Parduodame naudotas
automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Siūlo darbą

Reikalingi žmonės,
darantys „sidings“.
Tel. 815-462-6263;
630-774-1025.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN
valstyjose. Pageidautina vyras.
Atlyginimas nuo \$1,500 iki
\$1,800. Tel. 615-554-3161.

Skokie kraustymo
kompanijai skubiai
reikalingi vairuotojai —
perkraustytojai.
Tel. 847-675-6617.

Ivairūs

zepter ZEPTER misija — saugoti žmonių sveikatą!
Sveikatos kompanija siūlo Jums, mieli pirktėjai, šventines kainas bei
dovanas. Nuolaidos tikrai maloniai nustebins. Skambinkite šia diena,
juk sveikata — brangiausias turtas.
Kompanijos atstovai ALDONA ir GINTAUTAS.
Tel. 847-945-0656 (palkiti žinute), 708-917-9330 (mobilius).

Mūsų klientus bei mūsų
produktų mėgėjus sveikiname
ir linkime laimingų 2002 metų,
primindami, kad ir aly raikia
gerti saikingai!

STANLEY O. STAWSKI
President

STAWSKI IMPORTS
Importer of Quality Wines,
Beers & Liquors

2017 North Mendell Street,
Chicago, Illinois 60614
Tel. 773-278-4848
Fax. 773-278-5206

2001 m. lietuvių ev. liuteronų sinode, Čikagoje. Kolegijos prezidentė Hali-
na Diliene ir sinodo direktorius Jonas Variakojis. Nuotr. Ievos Pipynės

GYVENIMO VINGIUOSE

(Pažymint Adolfo Leono Jelionio mirties metines)

Adolfas Leonas Jelionis.

Lietuvos žmonėms, praradus tėvynei savarankiškumą, jau nuo XVIII amžiaus buvo lemta pasklisti didžiosios carinės Rusijos imperijos platybėse, kaip kovotojams prieš žarizmo okupantus už savos šalies laisvę tremtiniais ar išsiųstiems į darbus. Ne vienas, neapsikentęs okupantų jungu, slaptais keliais pabėgo į užantlantes šalis. Prasidėjus didžiųjų agresyviųjų Europos valstybių tarpusavio karams, daug lietuvių šviesuolių, nenorėdami tapti okupantų vergais, paliko savo tėvynę ir bėgo į svetimas šalis. Pirmojo pasaulinio karo metu daug lietuvių nuo mūšių baisybių traukėsi į Rusijos gilumą. Antrojo — bėgo iš tėvynės, gelbėdamiesi nuo komunistinių okupantų teroro ir Vakarų Europos šalis. Trečiojo — šaliojo karo laikotarpyje — jie, būdami atskirti „geležine uždanga“, patriotinių jausmų vedini, intelektualinės jėgos, visais demokratijoje imanomis veiksmis kovojo už savos tautos nepriklausomybę. Prisimindami savo valstybės didžiųjų praeitį, užsienio lietuvių daug rašė pasaulio valstybių, pirmiausiai JAV vyriausybėms, raštų dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, siekdami ją sugrąžinti į pasaulio valstybių žemėlapi.

Adolfui Leonui Jelionui buvo lemta būti daugelio tų vyksmų liudininku ar dalyviu. Jam net ir gimti (1917.11.15) buvo lemta ne tėvynėje, bet „už Uralo žemės galo“ tolimoje Mandžiūrijoje, kur Pirmojo pasaulinio karo metu buvo nublokšti jo tėvai. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, šeima su trimis mažamečiais vaikais pargrįžo į laisvą tėvynę. Pradžioje šeima apsigyveno Žemaitijoje, paskiau persikėlė į išvaduotą Klaipėdą ir pagaliau įsikūrė Kaune. Čia jau šeimoje augo penki vaikai. Adolfas Leonas, kaip vyriausias vaikas, įstojo į „Aušros“ berniukų gimnaziją. Būdamas gimnazistu, tapo jūrų skautu, aktyviai dalyvavo rengiamose skautų kelionėse baidarėmis Nemunu nuo Kauno į Klaipėdą, paskiau iš ten burlaiviu į Šventąją. Baigęs Prezidento A. Smetonos Karo mokyklą (1940 m.), gavo gusarį jaunesnio leitenanto laipsnį. Karininko stažuotė atliko pulke Marijampolėje.

Baigiant karo mokslus, Lietuvą okupavo (1940.06.15) Sovietų Sąjunga. Prasidėjo Lietuvos kariuomenės likvidavimas ir pervedimas į Raudonosios armijos sudėtį. Kariuomenėje atsirado okupantų paskirti raudonieji komisari. Tada, Lietuvai skendant „raudonajame tvane“, jam pavyko palikti kariuomenę ir 1940 metų rudenį pradėti studijuoti architektūrą Vytauto Didžiojo universitete (VDU). Adolfas Leonas Jelionis universitete kovai prieš okupantus susirijo su Lietuvos Aktyvistų frontu (LAF).

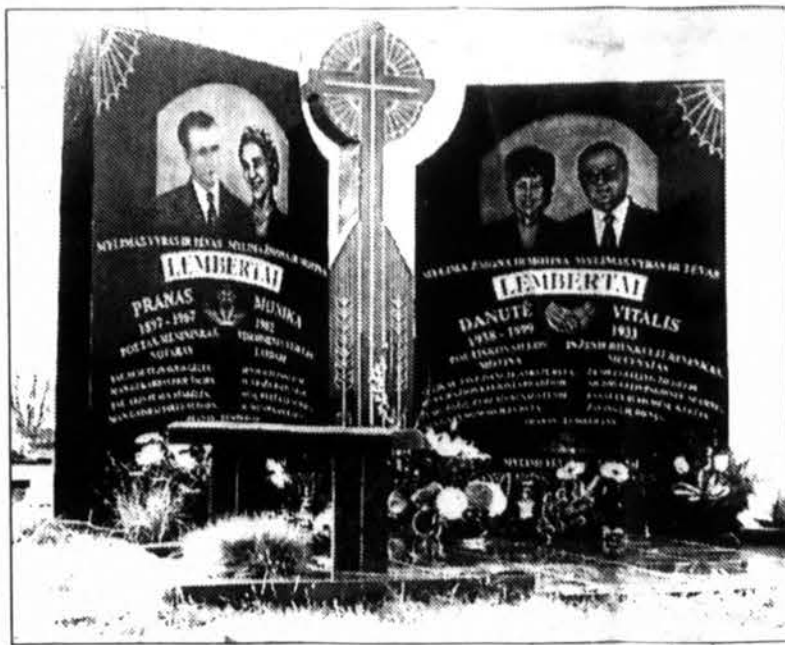
Prasidėjus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui (1941.06.22), sušvito galimybė Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Todėl, vos tik vokiečių kariuomenei peržengus Lietuvos-Vokietijos (Rytprūsijų) sieną, visoje Lietuvoje prasidėjo rezistencinio sąjūdžio, vadovaujamo LAF, sukilimas. Adolfas Leonas Jelionis jaunas, tėvynę mylintis studentas-karininkas, tapo sukilimo dalyviu Kaune. Jis su džiaugsmu sutiko pro Kauno Radijo stotį, kurią užimant aktyviai dalyvavo VDU studentai, vadovaujami VDU Organinės technologijos katedros vedėjo, plk. dr. J. Vėbros ir to paties fakulteto dr. A. Damušio, žinią perduotą (1941.06.23, 9 val. 28 min. L. Prapuolenio, dr. A. Damušio ir J. Vėbros), kad atstatoma nepriklausoma Lietuvos Laikiniosios Vyriausybės sudėtis. Sukilimui pasiūlymą, patriotinių jausmų tėvynei apimtas, Adolfas Leonas Jelionis įstojo į Lietuvos Savišausos dalinį. Tačiau išaiškėjus vokiečių nepalankiai Lietuvos nepriklausomybės atgavimui politikai, netrukus jis tą dalinį paliko.

Artėjant Lietuvos antrajai sovietų okupacijai (1944.06), Adolfas L. Jelionis pasitraukė į Vokietiją. Ten, nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų, jis įstojo į Stuttgarte Aukštąją technikos mokyklą ir tęsė Lietuvoje pradėtą studijas. 1949 m. paliko Vokietiją ir atvyko į JAV, į Čikagą. Kitame kontinente ieškant darbo pagal savo specialybę, teko patirti daug sunkumų. Tik gerai susipažinęs su keliomis JAV inžinieriais reikalavimais ir įgavęs patyrimo, išdrįso žengti prie savarankiškos veiklos. Susibūręs su kitais lietuviais inžinieriais, Čikagoje įsteigė, Lietuvai primenančią „Ventos“ pavadinimu, plieno dirbinių detalavimo firmą — braizyklą. Ši firma sėkmingai gyvavo 27 metus.

Taip vingiavo, į tolius tiesėsi Adolfo L. Jelionio, visa savo esybe smerkusio Lietuvos okupantus ir dėl to nesavų noru palikusių tėvynę, gyvenimo kelias.

1952 m. A. L. Jelionis sukurė šeimą, kurioje užaugo dvi dukterys — Guoda ir Raminta. Jis, džiaugdamasis šeimos laime, ištais ilgėjosi savo tėvynės, mylėjo ją visa širdimi, brangino išsivežtus iš jos prisiminimus, domėjosi viskuo, kas vyko Lietuvoje. Jo didžiausias troškimas buvo atvykti į laisvą Lietuvą. Toji svajonė išsipildė — 1992 m. rugpjūčio 28 d. pasitikau jį, atvykusį pirmą kartą po 48 metų, į savo numylėtą tėvynę, palydima jaunesniosios dukters Ramintos. Besivaišinant prie stalo, jis pasakė: „Gimėnė, bičiuliai, buvę mokslo draugai apvežiojo mane per Lietuvą ir aš pamaciau, kad Lietuva yra labai graži. Aš jau esu susitaręs su 12 inžinierių grupe, kurie norėtų naudingai ir prasmingai padaryti investicijas į Lietuvos pramonę“. Tačiau jiems atrodė, kad dar Lietuvoje buvo nesutvarkyta investuotojams juridinė dalis. Tarp kitko, jo paklausiau, ar esąs iš jų bent vienas inžinierius chemikas. Pasirodė, kad nėra. Tada aš pasiūliau chemijos technologijos reikalais jiems visada padėti.

1995 m. Adolfas Leonas Jelionis atvyko į Lietuvą antrą kartą, tačiau jautėme, kad jo sveikata netvirta. Stipriai pablogėjusi sveikata trečią kartą atvykti jau nuleido. Todėl

Lembertų šeimos antkapiai.

ATIDENGTA LEMBERTŲ ŠEIMOS PAMINKLAS

Spalio 21 dieną Paežerėlių kapinėse atidengtas Lembertų šeimos paminklas.

Prieš ketverius metus sukuriant Vitalio Lembertų rūpesčiu iš tolimosios Kalifornijos į Lietuvą sugrįžo žymaus mūsų poeto, menininko, teisininko Prano Lemberto palaikai. Paežerėlių kapinėse buvo supiltas kapas, iš Amerikos atveža kukli paminklinė lenta.

Amžino poilsio vieta Lietuvą pasirinko ir kiti Prano Lembertų šeimos nariai: žmona Monika Lembertienė, kuriai kitų metų sausio 23 d. sukaks 100 metų, sūnus Vitalis Lembertas. Čia ilsėsis ir marti Danutė Daukantaitė-Lembertienė (garsios Simono Daukanto giminės atžala), mirusi 1999 m.

Vitalio Lembertų užsakymu, pagal Amerikoje gyvenančio architektų Edmundo Arbo projektą, buvo pagamintas ir pastatytas Lembertų šeimos paminklas. Darbus atliko Zigmą Krušinsko firma „Alytaus varpas“.

Tą sekmadienį Paežerėlius dar kartą pagerbti garbų krastietį ir atidengti paminklą rinkosi svečiai iš Vilniaus, Kauno, Šakių, Kriukų miestelių žmonės, Lembertų šeimos giminaičiai.

Šv. Mišias Paežerėlių bažnyčioje aukėjo, pamokslą sakė Vilkaviškio vyskupijos Marijampolės kunigų seminarijos vicerektorius, kanauninkas Mindaugas Puidokas, giedojo krikiečių bažnyčios choras. Po šv. Mišių — iškilminga paminklo atidengimo ceremonija. Prie paminklo — jaunuoju tautiniais rūbais. Juostelę perkirpo rajono meras Juozas Puodžiūnaitis ir Kriukų seniūnas Viktoras Janušas. Kanau-

liko neįvykdyti jo siekiai savos tėvynės naudai.

Adolfas Leonas Jelionis mėgo natūralų gamtos grožį, joje buvoti, medžioti ar žvejoti. Pats buvo atviras, dosnios širdies, sąžiningas ir doras žmogus. Visad ramiai išklausydavo kitų nuomonę, tačiau niekada neatsisakydamas savų įsitikinimų. Daug metų rėmė lietuviškąją veiklą JAV, buvo Medininkų pilies atstatymo fondo valdybos narys. Jo dukterys puikiai kalba lietuviškai.

Adolfo L. Jelionio, taip Lietuvą mylėjusio, širdis 2000 m. gruodžio 16 d. nustojo plakusi. Jis palaidotas antrojoje savo tėvynėje — JAV, bet jo dvasia sklinda Lietuvoje.

Prof. Romualdas Baltrušis

ninkas Mindaugas Puidokas pašventino paminklą. Kriukų vidurinės mokyklos mokinės, skaitydamos poeto eiles, dar kartą priminė, kaip stipriai mylėjo savo gimtinę Pranas Lembertas.

Trumpai apie Lembertų šeimą papasakojo krašto kultūros istorikas Albinas Vaičiūnas. Rajono meras Juozas Puodžiūnaitis pasidžiaugė, kad į šį gražų Lietuvos kampelį sugrįš garsaus poeto šeima. Meniška gėlių puokštė ir žvakelė prie paminklo padėjo ir šiltai kalbėjo Lietuvos Notarų biuro pirmininke.

Meistras, gaminusiems paminklą, ir žmonėms, susirinkusiems į šventę, padėjo Vytautas Gaiziūnas, kurį Vitalis Lembertas buvo įgaliotas rūpintis paminklo gamyba ir pastatymu.

Ceremonija baigėsi krikiečių giedama giesme „Marija, Marija“. Paminklas nušvito žvakelių šviesa, pražydo rudens gelėmis.

Žmonės neskubėjo skirstytis — apžiūrėjo didingą paminklą, kurio granių plokštėse iškalti poeto ir jo šeimos atvaizdai, Prano Lembertų eilės:

Ten, sesute, pasodink
Tu gražių baltų gėlių,
Mūsų meilė, kad nemirtų
Su manim kape kartu...

Dr. inf.

Antano ir Jono Juškų kapai Veliuonos bažnyčios šventoriuje.

* Lietuvos nuteistieji iš valstybės pageidauja piniginių išmokų ir pagalbos ieškant darbo. Tai rodo Darbo ir socialinių tyrimų instituto atliktas tyrimas „Nuteistų asmenų socialinių bei profesinių poreikių sociologinė apklausa“. Jos metu buvo apklausti šešiose laisvės atėmimo įstaigose paskutinius metus bausmę atliekantys asmenys (apie 1.500 žmonių). (BNS)

* Lietuvos piliečiams vis dažniau nusikalstant užsienyje, Užsienio reikalų ministerija turėtų į ambasadas siųsti daugiau konsulinį darbą dirbančių diplomatus, sako URM Konsulinio skyriaus direktorius Gediminas Šiaudvytis. Pasak jo, 2000 m. už įvairius nusikaltimus užsienyje buvo suimti ar nuteisti 1,827 Lietuvos piliečiai, šiais metais šis skaičius padidėjo iki 3,091 (70 proc.). Daugiausiai nusikaltimų Lietuvos piliečiai padarė Lenkijoje (909), Ispanijoje (824), Vokietijoje (660) ir Didžiojoje Britanijoje (101). (BNS)

* Lietuvos pasienyje baigėsi pasieniečių pratybos „Green Man 2001“ ir „Režimas“. Lietuvos pasieniečiai kartu su Latvijos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities pasieniečiais dalyvavo operacijoje „Green Man 2001“, kuri buvo skirta kovai su nelegalia migracija ir nusikalstamumu pasienyje. Jos metu buvo išaiškinti 5 sienos pažeidimai, sulaukta 11 sienos ir 12 pasienio teisinio režimo pažeidimų, 8 policijos ieškoiti asmenys, 2 vogti automobiliai, išaiškinti du kontrabandos atvejai. Tuo pačiu metu prie rytinės Lietuvos sienos vyko dvišalė VSAT pareigūnų ir Baltarusijos pasieniečių operacija „Režimas“, kurios metu pasienyje buvo išaiškinti 3 valstybės sienos pažeidimai, sulaukta 3 pasienio teisinio režimo pažeidimų, keli neblaivūs vairuotojai. (BNS)

* Sostinė netrukus vėl bus priversta plėsti ribas. Tai padaryti reikės dėl Vilniaus miesto pakraščiuose itin sparčiai statomų individualių namų kvartalų bei komercinių centrų. (LR,Elta)

DRAGAS, 2001 m. gruodžio 28 d., penktadienis

7

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

ZIMBABWE IR LIETUVA

Gruodžio 21 dieną JAV prezidentas Bush pasirašė Zimbabve demokratijos ir ekonominio atsigavimo 2001 metų įstatymą. Jame reikalaujama, kad Zimbabve priimtų žemės nuosavybę apsaugojančius po tvarkius, idant ir toliau gautų JAV ekonominę paramą. Pasirašydamas šį įstatymą, prezidentas Bush pasakė: „Mano administracija pritaria Kongreso giliam susirūpinimui dėl politinių ir ekonominių sunkumų, kuriuos Zimbabve užtraukė jos vadovai. Aš manau, kad šio svarbaus įstatymo nuostatai padės Zimbabve žmonėms jų kovoje pasiekti taikingą demokratinių pasiekimų, ekonominį augimą ir atstatyti teisės apsaugą“. Įstatyme taip pat numatyta, kad JAV atstovai tarptautinėse finansinėse organizacijose bandys sustabdyti paramos teikimą.

Kaip žinome, Zimbabve pradėjo atiminėti baltųjų valdomus ūkius ir dalinti juos juodiesiems. Visai panašu į Lietuvos Respublikos Seimo, berods šių metų gruodžio 20 dieną priimtą įstatymą, kuriuo remiantis, nebus grąžinami teisėtiems savininkams butai, kuriuose gyvena nuomininkai. Gal kas gali paaiškinti, kuo skiriasi šis antrosios nacionalizacijos įstatymas nuo Mugabe vykdomų ūkių užėmimų?

Atrodo, kad, užuot demokratijos įsistiprinimo, Lietuvoje sparčiai einama resovietizacijos keliu. O į NATO tepraimamos tik demokratines valstybes. Nenoromis kyla klausimas: ar dabartinė kairioji Lietuvos valdžia, būk tai nesutvarkydama savo partijos narių, aplinkiniais keliais siekia nepaklikti į NATO?

Algis Raulinaitis
Burbank, CA

SKAITYTOJO ATSLIEPIMAS

Atsiliepdamas į Alekso Vitkaus rašinį „Už ką, ar kodėl?“ (2001.XII.19), noriu jį patikslinti, kad kelių dalių „Za čto?“ (lietuviškai — „Už ką?“) parašė buvęs carinės Rusijos ka-

rininkas, po 1919 m. tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, o, išėjęs atsargon, atsidėjęs literatūrai, Vladas Butleris (g. 1887.IV.23). Jo tėvas Tadas, caro laikais dirbęs kelių inžinierium, gimęs 1822 m. Ukmergės aps., Traupio vl., Repšėnų dv. (LE III - 387).

Dėl A. Vitkaus priekaištų Amerikai už draugystę su Izraeliu, reikia pridėti, kad sena romėnų išmintis: „Quod licet Jovi, non licet bovi“ egzistuos kartu su žmogumi, kurį Dievas gailėjosi sutvėręs (žr. Šventojo Rašto Pradžios knyga 6:6).

Al A. Simmons
Chicago, IL

NESEKMĖS SU NAFTA — LIETUVOS DILEMA

Tokiu pavadinimu „Draugo“ vyr. redaktore Danutė Bindokienė, parašė kartinį straipsnį, kuris yra įdomus ir vertas paskaityti visiems.

Prie šio straipsnio noriu pridėti ir savo komentarus. Ne paslaptis, kad „Williams International“ bendrovė, nuolat turi finansinių problemų su „Mazeikių naftos“ vadovybe. Tačiau paskutinis premjero A. Brazausko atidengtas skandalas faktas yra, kad „Mazeikių naftos“ vadovų oficialus atlyginimas yra 430 litų, todėl valstybei netenka jokių mokesčių už šias algas.

Neoficialiomis žiniomis, „Mazeikių naftos“ vadovų tikrieji atlyginimai siekia keliolika tuksantų litų per mėnesį.

Faktas yra, kad Lietuvoje vyksta daug vagysčių, tačiau naftos vadovai, turėdami pasitovų darbą ir gaudami aukštus atlyginimus, turėtų gėdą vogti (jeigu jie ją turi), pinigų iš valstybės išdo.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

* Muitinės departamento Pažeidimų prevencijos ir tyrimų tarnybos pareigūnai šiais metais sulaukė daugiau kaip už 10 mln. litų kontrabanda gabentų prekių. Dėl kontrabandos šiemet iškelta 90 baudžiamųjų bylų — dvigubai daugiau negu praėjusiais metais. (R,Elta)

Diplomuotas teisininkas

A. † A.

JUOZAS (JOSEPH) BIGELIS

Po sunkios ligos mirė 2001 m. gruodžio 23 d., 9:30 v.r., sulaukęs 94 metų.

Gyveno Downers Grove ir daug metų Cicero, IL.

Gimė Lietuvoje, Kybartuose, Vilkaviškio apskrityje.

Nuliūdę liko: žmona Ona (Gasiūnaitė), sūnūs — George Rimantas ir Sigitas, brolis Vincas, jo žmona Agnietė, jo vaikai — Juratė Silverman ir sūnus Ramūnas, a.a. sesers Ursulės Karalienės dukterė Cesė Kalnas, sūnus Juozas ir jo vaikai su šeimomis, a.a. sesers Teresės Kairėlis dukterė Edita su vyru Justinu Vasiliauskas ir jų vaikai su šeimomis, Kanadoje — a.a. sesers Elenos Galeckas sūnus Vincent ir Edis bei dukterė Irena Vandermerš ir jų šeimos. Lietuvoje — a.a. brolio Jono vaikai Algimantas, Regina Bildienė ir jų vaikai su šeimomis, a.a. Danutės Varnienės dukterė Elvyra Katinskienė ir sūnus Ričardas su šeimomis, Vokietijoje a.a. sesers Marijos Starrat vaikai su šeimomis.

A.a. Juozas buvo brolis a.a. Onos Simonaitienės. Velionis buvo pašarvotas trečiadienį, gruodžio 26 d. Paskutinis atsisveikinimas įvyko ketvirtadienį, gruodžio 27 d.

Nuliūdusi šeima

Mielai gimnazijos laikų klasei draugei BIRUTEI VILKUTAITYTEI-GEDVILIENEI reikiu užuojautą dėl dukrelės

SALVINIJOS

mirties

Jurgis Matusevičius

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

Sveikinu visus „Draugo“ darbuotojus, draugus ir artimuosius su šventom Kaledom. Linkiu stiprybės ir sveikatos Naujaisiais metais.

Marija Andriusienė

Kur sausio 5 d. vyks pats linksniausias vakarelis Čikagoje? Brighton Parke! Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios choras, vadovaujamas Algimanto Barniškio, tą dieną rengia šaunų, jau tradicija tapusį linksma vakarį, kuriame bus ir vakariene, ir programa, ir šokiai (jie tėsiai net iki 11 val.v.). Pati šventė prasidės 6:30 val.v. Visi, norintys pasilinksinti, pabūti kartu, kviečiami sausio 5 d. atvykti į mokyklos salę (4420 S. Fairfield Ave.).

Vyresniųjų lietuvių centre – „Seklyčioje“ pirmoji Naujų metų trečiadienio popietės programa įvyks sausio 2 d., trečiadienį, 2 val. p.p. Bus rodoma įdomi vaizduojama, kurią sudarė svetimtautis, pamilęs Lietuvą ir jos vietoves. Manau, kad ir „Seklyčio“ lankytojai bus įdomu „pasivaikščioti“ ir pasigerėti tėvynės vaizdais. Visi maloniai kviečiami ir laukiami. Kaip jau įprasta, bus ir bendri pietūs. Atvykite!

Ligia Badauskas, gyvenanti Chicago, IL, prasitęsda 2002 metų „Draugo“ prenumeratą, mūsų laikraščiu siunčia 50 dol. Už paramą nuoširdžiai dėkojame!

Lithuanian Mercy Lift organizacijos suruoštamame pokilyje „Sveikatos odisėja 2001“ dalyvavo: Medardas Karalius, Viktorija Šaulienė, PML narys Vacys Saulys ir Audronė Karalienė. Vilgailės Lendraitienės nuotr.

PIETVAKARIŲ APYLINKĖS RŪPESČIAI IR PLANAI

Pirmadienį, lapkričio 5 d., Peck mokykloje, prie 58-tos ir Hamlin, susirinko apie 120 žmonių iš įvairių parapijų, institucijų ir mokyklų pasitarti apie pietvakarių apylinkės reikalus. Ši susirinkimą sušaukė Pietvakarių apylinkių organizavimo projektas (SWOP). Susirinkime taip pat dalyvavo atstovai iš Šv. M. Marijos Gimimo parapijos.

Čia buvo kalbama apie įvairius rūpesčius – tarp jų ir apie saugumą, gyvenamąją vietą, mokyklas ir imigrantų reikalus. Saugumo reikalu buvo kalbama, kad nereikalinga padirbėti su mokiniams, kurie „iškritę“ iš mokyklos ir atsidūrę gatvėje. Šiems jaunuoliams reikia daugiau dėmesio. Juos nuolatina nukreipti į „alternatyvią“ aukštesniąją mokyklą, specialiai pritaikytą tokiems jaunuoliams. Tokio tipo mokyklos sėkmingai veikia. Taip pat numatyta įdarbinti su jaunimu dirbančius padėjėjus („outreach workers“), kurie tiesiogiai padėtų moksleiviams.

Dėl įvairių gyvenviečių reikalų numatyta pasitarti su

DĖMESIO, „DARBININKO“ SKAITYTOJAI!

Visi jus kviečiami atsiųsti savo lipinuką su adresu nuo „Darbininko“ laikraščio ir mes jums siuntinsime „Draugą“ 3 mėnesius nemokamai!

Mary Vaitkus iš Belleville, IL, dėkodama už puikias kalėdines atvirutes, „Draugą“ remia 50 dol. auka. Labai labai dėkojame!

Pranas Gluoksny, gyvenantis Calgary, Kanadoje, Draugo fondo garbės narys, švenčių proga atsiuntė papildomą įnašą Draugo fondui, pasiekdamas 1,100 dol. sumą ir 50 dol. už „Draugo“ kalendorių 2002 metams. Labai dėkojame už nuolatinę paramą Draugo fondui ir „Draugui“, ir linkime geriausių 2002 metų.

Rita Šakenienė Lietuvos Bendruomenės trečiosios bangos narė, yra darniai prisidėjusi prie LB veiklos. Jau daug metų ji priklauso Socialinių reikalų tarybai, kuriai vadovauja Birutė Jasaitienė. 2000 m. Rita buvo išrinkta į JAV LB XIV Tarybą, kuri renka sesijoms kiekvienų metų rudenį, o 2001 m. buvo suvažiavusi į Alsip, Čikagos priemiesčių. 2000 m. R. Šakenienė apygardos suvažiavimo išrinkta į LB Vidurio vakarų apygardos valdybą 3-ęjų metų kadencijai. Atsiprašome Ritos, jog per neapdairumą jos pavardė buvo praleista kalėdiname sveikinime. Be abejo, ji taip pat sveikina visus bendruomenininkus ir jų vadovus švenčių proga. Laimingų Naujų 2002 metų visiems!

Birutė A. Vindašienė

„Draugas“ turi 5 naujus elektroninio pašto adresus:

redakcija@draugas.org
lpuslapis@draugas.org
administracija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
Prenumeratų pakeitimo, atnaujinimo, pasiteiravimo ar knygų, atviručių, suvenyrų, užsakymo klausimais kreipkitės rastine@draugas.org
Apmokamų skelbimų, mirties pranešimų reikalais – skelbimai@draugas.org

Šių metų gruodžio 31 d., pirmadienį, Naujųjų metų išvakarių dieną, 6 val.v. tėvų jėzuitų koplyčioje vyks šventa valanda. Per pamaldas – trumpas susitelkimas, senųjų metų apmąstymas. Aukojamos padėkos ir atsiprašymo šv. Mišios už visus gyvus ir mirusius, prašysime siųsti malonių iš Dangaus 2002 metais.

Čikagos moksleivių ateitininkų kuopa, dėkodama „Draugui“ už šiu metų Ateitininkų Kučų pagarsinimą, mus remia 75 dol. auka. Tariaume nuoširdų aciu!

Savo kalėdinių eglučių neišmeskite, o sausio 5 d., šeštadienį, nuo 9 val. iki 2 val.p.p. atvežkite jas į šalia esančius parkus, kur žaliaskarės bus susmulkintos ir paverstos pjūvenomis. Drožles galėsite arba parsivežti namo, arba palikti. Atvykite į šiuos pietinėje Čikagoje esančius parkus: Marquette Parką (6700 S. Kedzie Avenue), McKinley Parką (2210 W. Pershing Road), Mt. Greenwood Parką (3721 W. 111th Street), Wentworth Parką (5625 S. Mobile Avenue) arba šiauriniuose – Riis Parką (6100 W. Fullerton Avenue), Lincoln Parką (Cannon Dr. at Fullerton Pkwy.) ir kt.

„Vaiko vartų į mokslą“ organizacijos savanorės Aldona Kamantienė ir Rita Vencloviene, tęsdamos darbą Lietuvoje su beglobiais vaikais, pasidavė savo įspūdiams, pastebėjimais ir ateities planais sausio 13 d. 12 val. Bočių mėje, PLC. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Skelbimai

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

atidarymą, apie mokesčių formų pildymą, apie namų pascolas ir apie kitus dalykus, reikalingus, kasdieniniame jų gyvenime.

Susirinkusieji vienbalsiai pritarė SWOP numatytiems planams ir pasisakė, kad padės tuos planus įvykdyti.

SWOP per savo darbą ir veiklą siekia sujungti įvairias apylinkių institucijas, kad bendromis jėgomis būtų galima daugiau pasiekti. Tuo pat metu šios veiklos metu, kai žmonės susipažįsta daugiau, dažniausiai patiria, kad turi bendrų rūpesčių, ir pajunta, kad jų siekiai linksta ta patia kryptimi – beveik visus domina tie patys arba panašūs dalykai – saugumas, apylinkės tvarka, švara, aukšto lygio mokslas ir t.t.

Svarbu yra palaikyti ryšius su kaimynais ir bendrauti su žmonėmis iš kitų parapijų. Šis bendravimo tinklas prapleis mūsų galimybes – viningai dirbant galima daugiau pasiekti ir, turint įvairių pažinčių, galima praplėsti savo akiratį ir pasaulėžiūrą. Išsamesnės informacijos apie SWOP veiklą, skambinkite tel. 773-436-1000 (ext.112) arba tel. 773-471-8208

VMS

Cicero Šv. Antano parapijos bažnyčia.

CICERO ŠV. ANTANO PARAPIJOS SUKAKTYS

Siemet Šv. Antano parapijai, išsikūrusiai artimiausiu nuo Čikagos ir vakarus esančiame Cicero mieste, sueina dvi svarbios sukaktys. 1926 m. birželio 13 d. (per šv. Antano šventę) įvyko naujai pastatytos Šv. Antano parapijos bažnyčios pašventinimas (jį atliko vyskupas Jurgis Matulaitis). Taisgi nuo tos dienos sukako 75 metai.

1911 m. gruodžio 25 d., pirmąją Kalėdų dieną (taigi jau prieš 90 metų), buvo atliktos pirmosios lietuviškos pamaldos dabartiniame Šv. Antano parapijos pastate, kuriame ilgą laiką buvo prisiglaudusi ne vien tik bažnyčia, bet ir parapijos mokykla.

Šv. Antano lietuvių parapijos užuomazga buvo padaryta 1910-aisiais, kuomet šios parapijos reikalams buvo nupirktas žemės sklypas, esantis 15-ojoje gatvėje tarp 49 Court ir 50 Avenue. Tada lietuvių katalikai turėjo glaustis prie arių bažnyčios, kurioje kartą per mėnesį lietuvis kunigas atlaikydavo pamaldas sava kalba. Vėliau tos pamaldos tapo savaitinėmis ir čia lietuviams tikintiesiems talkino kun. Antanas Ežerskis.

1911 m. birželio 26 d. kun. A. Ežerskis buvo paskirtas nuolatiniu kunigu naujai įkurtoje Šv. Antano parapijoje. Šis dar jaunas dvasininkas, apsiėmęs Cicero, su dideliu entuziazmu ir pasižadėjimu ėmėsi žygių organizuojant parapijos veiklą ir statant pastatus.

Pradžioje buvo sudarytas planas ankščiau jau nupirktame sklype pastatyti namą, kuriame būtų galima laikyti pamaldas ir kuris taip pat galėtų tikt mokyklai. Parapijiečiai, nors patys neturėdami daug pinigų, šiam projektui dosniai aukėjo, nes norėjo kuo greičiau įgyvendinti užsimtą planą.

Tokiu būdu išdygo laikinai bažnyčiai skirtas mūrinis pastatas – iš pradžių tik vieno aukšto, nes didesnį statyti nebuvo lėšų. Buvo stengiamasi pirmąsias lietuviškas pamaldas atlaikyti atmintiną datą – per Kalėdų šventes. Nors pats pastatas dar nebuvo galutinai užbaigtas, tačiau jį pirmosios lietuviškos šv. Mišios susirinko apie 300 tautiečių.

Kaip skelbia išlikę tų dienų rašyti šaltiniai ir dar buvusių gyvų praeities liudininkų teigimai, mūsų tautiečiams tuo Kalėdų buvo tikra džiaugsmo šventė – ne vien tik Kristaus gimimo pažymėjimas. Nepasiturintieji gyvenę ir pačius paprasčiausius darbus dirbę lietuviai tada triumfavo, kadangi pagaliau pasiekė tai, ką turėjo kitos tautinės grupės ir

dėstė naujos bažnyčios statymo planą, prašant leidimo bažnyčios statybos akcijoms išleisti. Kardinolas šiam projektui pritarė ir pažadėjo 85,000 dolerių paskolą. Tada buvo pradėta naujos mūrinės bažnyčios ir klebonijos statyba.

1925 m. pavasarį buvo patvirtintas galutinis bažnyčios statybos planas ir po truputį per daugiau negu vienerių metų laikotarpį ji buvo užbaigta. Kaip minėta, 1926 m. birželio 13 d. (per šv. Antano šventę) čia atliktos pirmosios šv. Mišios ir atliktos pašventinimo iškilmės.

Bažnyčios statyba ir įrengimas kainavo 235,000 dolerių. O pastatius bažnyčią, parapija turėjo tik apie šimtą tukstančių dolerių skolos. Visa kita padengė parapijiečiai, kurių tada buvo apie 600 lietuvių šeimų. Faktas, kad kiekviena iš jų šiam reikalui paskyrė po 200 dolerių (tai suma, kurią tada dirbantieji turėjo taupyti visus metus), buvo iš tiesų sunkiai įtikėtinas lietuvių tikinčiųjų pasiekimas ir laimėjimas.

Statybos darbuose talkino katalikiškos lietuvių organizacijos, kurių tuo metu buvo net 14. Kai kurios jų skyrė lėšas vitražų, „stacijų“, altorių įrengimui. Tuomet lietuvių katalikai šią bažnyčią, mokyklą bei kitus parapijos pastatus laikė savais ir jais rūpinosi, kaip ir nuosavomis pastogėmis, tikėdami, kad čia galės melstis ar kitą lietuvišką veiklą vykdyti jie, jų vaikai bei jų atžalos.

1940 m. pabaigoje, kuomet iš gyvųjų eilių pasitraukė klebonas kun. H. J. Vaiciūnas, Šv. Antano parapiją klebonauti buvo paskirtas kun. Ignas Albavičius, atvykęs iš Dievo Apaizdos parapijos Čikagoje. Jį čia rado naujai į šią parapiją iš pabėgėlių stovyklų Volos (tais laikais šio dydžio suma buvo milijoninė pagal šių dienų dolerio vertę).

Tuometinis parapijos klebonas kun. A. Ežerskis tada nutarė pasitraukti iš pareigų. Į jo vietą Čikagos arkivyskupas Mundelėin paskyrė Šv. Jurgio parapijos administratoriaus pareigas ėmusį kun. H. J. Vaiciūną. Naujasis klebonas čia buvo patvirtintas 1918 m. koovo 8 d. ir su didele energija ėmėsi patalpų praplėtimo darbų.

Kuomet arkivyskupas šiuos darbus pažadėjo duoti 80,000 dolerių paskolą, parapijiečiai tam pritarė ir kiekvienas iš jų pridėjo 45 dolerių mokesčių. Darbai ėjo sparčiai ir jau 1919 m. buvo įeita į padidintas bažnyčios ir mokyklos patalpas. Statybos ir remonto darbai kainavo daugiau negu 100,000 dolerių. 1919-1920 metais reikėjo padidinti ir kleboniją, nes prisireikė vietos vikarui – vienam klebonui jau nebuvo įmanoma patenkinti didėjančių parapijiečių poreikių. Taip pat reikėjo rūpintis ir Šv. Kazimiero seserų, kurios perėmė mokytojų parapijos mokykloje, patalpomis.

Taciau parapijiečiai norėjo dar didesnės mokyklos bei erdvesnių patalpų pamaldoms. Vienu metu buvo galvojama pristatyti trečiąją aukštą, tačiau toks planas pasirodė brangus ir nelabai visuose patenkinantis.

Tad buvo prieita minties statyti atskirą lietuvių šventovę – Šv. Antano parapijos bažnyčią. Parapijiečiai šiam planui visuotinai pritarė ir kiekviena dirbanti šeima savanoriškai „apsidėjo“ 200 dol. mokesčiu-auka.

Sulaukęs tokio entuziastingo parapijiečių pritarimo, klebonas kun. H. J. Vaiciūnas nuvyko pas kardinolą ir iš-

kun. Igno Albavičiaus nuopelnas. Pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metais jis vadovavo šimto Amerikos lietuvių ekskursijai į Lietuvą, ten matė didelę savo gimtinės pažangą, buvo apdovanotas Gedimino ordinu. Šis dvasininkas 1916 metais kartu su keliais Čikagos ir apylinkių lietuvių kunigais įsteigė Katalikų spaudos draugiją ir kurį laiką buvo jos pirmininku. Ši draugija vėliau parėmė dienraščio „Draugas“ leidybą. Daug lietuviams nusipelnęs klebonas I. Albavičius mirė 1970 m. pavasarį. Į jo vietą buvo paskirtas kun. Jonas Stankevičius, kuriam lietuviška veikla buvo mažiau aktuali. Tai buvo paskutinis lietuvis klebonas Šv. Antano lietuvių parapijoje (vėliau porą metų ją administravo kun. J. Šarauskas, tada dirbęs Čikagos arkivyskupijos vadovybėje).

1953 m. Šv. Antano parapijai priklausė apie tukstantis šeimų, apie 4,000 žmonių. Iš to skaičiaus apie 150 šeimų buvo naujai iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje atvykusių tarpo, kas sudarė apie 600 asmenų. Parapijos mokyklą 1953-aisiais lankė 430 mokinių, iš kurių 110 buvo naujai Amerikon atvykusieji. Mokykloje mokė 10 kazimieriečių vienuolių mokytojų. Lituanistikos klasę lankė 73 vaikai. Šalia klebono I. Albavičiaus čia dirbo vikarai – kun. St. Petrauskas, kun. V. Urba, kun. L. Gautas ir naujas ateivis kun. Pijus Karalius.

1959 m. Šv. Antano parapijos mokyklą lankė 370 mokinių, dėstė 9 Šv. Kazimiero kongregacijos seselės, mokyklos vedėja buvo sesuo M. Perpetua. Lituanistikos klasę lankė 92 mokiniai, dėstytoja Juozas Kreivėnas ir kun. Petras Patlaba. Vėliau mokytojų skaičius buvo išplėstas.

Šv. Antano parapijoje lietuvių klestėjo iki 1980 metų, o tada mūsų tautiečių pradėjo mažėti: vieni iškeliavo į „kazimierines“ kapines, kiti – išsikėlė į prabangesnius priemiestius. Buvo likviduota parapijos mokykla, paskirtas nelietuvis klebonas.

Bet apie tai kiek plačiau prabilisime kitą kartą. Prisiminsime apie lietuvišką veiklą Cicero lietuvių telkinyje bei papasakosime apie žymesnius Cicero lietuvius.

Edvardas Šulaitis

SVEIKINIMAI IŠ GRAND RAPIDS

Marija Alkevičienė, gyvenanti Grand Rapids, MI, – a.a. Vinco Alkevičiaus, 1918 metais išgirdusio Lietuvos verksmą ir stojusio ginti taip sunkiai iškovotą ir brangiai apgintą mylimą žemę, žmona. V. Alkevičius tuomet stėjo į kareivinį būrį siekiant išlaisvinti žemę nuo priešų – dalyvavo bermontininkų, bolševikų ir lenkų frontuose.

Ateinanti mėnėsi, jei Dievas duos, M. Alkevičienė švęs savo 97-ąjį gimtadienį. Ji sveikina „Draugą“, gimines ir pažįstamus su šv. Kaledomis ir linki laimingų Naujųjų 2002 metų. Ta proga jos dukrė Uršulė ir sūnus Kazimieras atsiuntė spaudai paramą su linkėjimais. Kazimieras yra lankęs Müncheno lietuvių gimnaziją, kur buvo išrinktas klases prezidentu. Amerikoje yra baigęs Aquinas College ir Michigan State University įsigijęs B. S. ir M. A. T. laipsnius. Po to yra tęsęs studijas atominės (branduolinės) fizikos, chemijos ir pedagogikos srityje – Hope College, University of Michigan, University of Detroit ir Loyola University, gaudamas NSF stipendijas, skirtas mokytojams.

Prel. Ignas Albavičius